

Το παρόν Εγχειρίδιο αποτελεί
αναπόσπαστο κομμάτι της
αντίστοιχης Λογιστικής Πολιτικής

Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία

Ομάδα Έργου
(από Χριστίνα Σταύρου)
Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας

Ημερομηνία: 3 Οκτωβρίου 2019

Πίνακας περιεχομένων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
1.1 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ	3
1.2 ΣΚΟΠΟΣ.....	3
1.3 ΓΕΝΙΚΑ.....	4
1.4 ΟΡΙΣΜΟΙ.....	4
1.5 ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ.....	6
2. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ.....	8
3. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ	9
3.1 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ	9
1. Τρέχουσα Υποχρέωση.....	9
2. Παρελθοντικό Γεγονός.....	10
3. Πιθανή η εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη	12
4. Αξιόπιστη εκτίμηση	13
5. Συνοψίζοντας: Αναγνώριση Πρόβλεψης	13
3.2 ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ	14
3.2.1 Βέλτιστη Εκτίμηση.....	14
3.2.2 Κίνδυνοι και αβεβαιότητες.....	15
3.2.3 Παρούσα Αξία.....	16
3.2.4 Μελλοντικά Γεγονότα.....	17
3.2.5 Αναμενόμενη διάθεση περιουσιακών στοιχείων.....	18
3.2.6 Κατώτατα όρια.....	18
3.2.7 Συνοψίζοντας: Αποτίμηση Πρόβλεψης.....	19
3.3 ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ.....	20
3.4 ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΕ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	21
3.5 ΧΡΗΣΗ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ	21
3.6 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗΣ	21
3.6.1 Επαχθείς Συμβάσεις.....	21
3.6.2 Αναδιάρθρωση	23
3.6.2.1 Πώληση ή μεταβίβαση δραστηριοτήτων	25
3.6.2.2 Πρόβλεψη για Αναδιάρθρωση	26
3.7 ΣΥΝΟΨΙΖΟΝΤΑΣ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ.....	27
4. ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ.....	28

5.	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ	30
5.1	Συνοψίζοντας: Αναγνώριση Ενδεχόμενου Περιουσιακού Στοιχείου	31
6.	ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ	32
6.1	ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ	32
6.2	ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ	35
7.	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	36
8.	ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΜΗΤΡΩΟΥ	39
9.	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΜΕ ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	57
10.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	67
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ / ΤΜΗΜΑΤΟΣ / ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	67
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΓΙΑ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	68
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ	69
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV – ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ	74

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

Αυτό το εγχειρίδιο παρέχει οδηγίες στα Υπουργεία για την πληροφόρηση που θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στις Οικονομικές Καταστάσεις της περιόδου αναφοράς, σχετικά με τις Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Στοιχεία Ενεργητικού.

Δίνονται κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά το σημείο αναγνώρισης μιας Πρόβλεψης ως Υποχρέωση αβέβαιου χρόνου ή ποσού και συγκεκριμένα όταν αφορά συναλλαγή χωρίς υποχρέωση ανταπόδοσης.

Το εγχειρίδιο είναι βασισμένο στην αντίστοιχη Λογιστική Πολιτική και δίνει επεξηγηματικά παραδείγματα όσον αφορά το πότε ενδείκνυται να αναγνωρίζεται Πρόβλεψη ή να γνωστοποιείται Ενδεχόμενη Υποχρέωση ή / και Ενδεχόμενο Στοιχείο Ενεργητικού.

1.2 ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του εγχειριδίου είναι να δώσει τεχνική καθοδήγηση ως προς το λογιστικό χειρισμό των Προβλέψεων, Ενδεχόμενων Υποχρεώσεων και Ενδεχόμενων Στοιχείων Ενεργητικού. Το εγχειρίδιο στοχεύει συγκεκριμένα, μέσω παραδειγμάτων να καταστήσει σαφείς τις περιπτώσεις κατά τις οποίες θα αναγνωρίζεται Πρόβλεψη ή θα γνωστοποιείται Ενδεχόμενη Υποχρέωση ή / και Ενδεχόμενο Στοιχείο Ενεργητικού στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Δίνονται επίσης κατευθυντήριες γραμμές, μέσω ειδικών Εντύπων που θα πρέπει να συμπληρώνονται, σχετικά με την πληροφόρηση που θα πρέπει να συλλέγεται για την τελική κατάταξη ενός γεγονότος ως Πρόβλεψης ή Ενδεχόμενης Υποχρέωσης ή Ενδεχόμενου Στοιχείου Ενεργητικού.

Το παρόν εγχειρίδιο θα διαβάζεται σε συνδυασμό με την αντίστοιχη Λογιστική Πολιτική και θα χρησιμοποιείται ως εργαλείο για καλύτερη κατανόηση των γεγονότων που πιθανώς να προκύψουν.

1.3 ΓΕΝΙΚΑ

Μια περιοχή η οποία παρουσιάζει αρκετή δυσκολία για το δημόσιο τομέα όσον αφορά το λογιστικό χειρισμό της, είναι ο καθορισμός του χρονικού σημείου και των κριτηρίων αναγνώρισης μιας Πρόβλεψης ως Υποχρέωση η οποία είναι απόρροια αβέβαιου χρόνου ή ποσού. Η δυσκολία οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η Υποχρέωση αφορά συναλλαγή χωρίς δέσμευση ανταπόδοσης. Αυτή η περιοχή απαιτεί σε μεγάλο βαθμό άσκηση κριτικής σκέψης και παραδοχή υποθέσεων, με αποτέλεσμα ενδεχομένως να προκύπτουν πολλές ασάφειες και ασυνέπειες.

Κατά τη συγγραφή του παρόντος εγχειριδίου, λήφθηκαν υπόψη οι πρακτικές δυσκολίες που πιθανώς να προκύψουν στη λήψη σωστής και πλήρους πληροφόρησης στη λογιστική περιοχή των Προβλέψεων, Ενδεχόμενων Υποχρεώσεων και Ενδεχόμενων Στοιχείων Ενεργητικού, οι οποίες αναλύονται. Τα επεξηγηματικά παραδείγματα είναι κατατοπιστικά ως προς την απαίτηση για αναγνώριση Πρόβλεψης ή για γνωστοποίηση Ενδεχόμενης Υποχρέωσης ή / και Ενδεχόμενου Στοιχείου Ενεργητικού.

Στόχος του εγχειριδίου είναι να επιβεβαιώσει ότι αυτή η λογιστική περιοχή τυγχάνει ορθού λογιστικού χειρισμού τόσο κατά την αναγνώριση όσο και κατά την αποτίμηση και παρουσίαση της στις Οικονομικές Καταστάσεις της Δημοκρατίας.

1.4 ΟΡΙΣΜΟΙ

Αναδιάρθρωση (Restructuring) είναι ένα πρόγραμμα που σχεδιάζεται και ελέγχεται από τη διοίκηση και ουσιαστικά αλλάζει:

- α. είτε το πεδίο μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας που έχει αναληφθεί από μια οντότητα δημόσιου τομέα,
- β. ή τον τρόπο με τον οποίο αυτή η επιχειρηματική δραστηριότητα διεξάγεται.

Δεσμευτικό Γεγονός (Obligating Event) είναι ένα γεγονός που δημιουργεί μια νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση, το οποίο έχει ως αποτέλεσμα μια οντότητα δημόσιου τομέα να μην έχει καμία πραγματική εναλλακτική λύση, εκτός από το διακανονισμό αυτής της υποχρέωσης.

Εκτελεστέα σύμβαση (Executory Contract) είναι μια σύμβαση κάτω από την οποία κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη δεν εκτέλεσε καμία από τις υποχρεώσεις του όπως απορρέουν από τη σύμβαση, ή κάτω από την οποία και τα δύο μέρη εκτέλεσαν μέρος των υποχρεώσεων τους στον ίδιο βαθμό.

Ενδεχόμενη Υποχρέωση (Contingent Liability) είναι:

- α. μια πιθανή υποχρέωση που προκύπτει από παρελθοντικά γεγονότα και της οποίας η ύπαρξη θα επιβεβαιωθεί μόνον από την πραγματοποίηση ή μη, ενός ή περισσότερων αβέβαιων μελλοντικών γεγονότων, που δεν εμπίπτουν ολοκληρωτικά στον έλεγχο της οντότητας, ή
- β. μια παρούσα υποχρέωση που προκύπτει από παρελθοντικά γεγονότα, αλλά δεν αναγνωρίζεται γιατί:
  - i. δεν είναι πιθανό ότι μια εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη θα απαιτηθεί για να διακανονιστεί η υποχρέωση, ή
  - ii. το ποσό της υποχρέωσης δεν μπορεί να επιμετρηθεί με επαρκή αξιοπιστία.

Ενδεχόμενο περιουσιακό στοιχείο (Contingent Asset) είναι ένα πιθανό περιουσιακό στοιχείο, που προκύπτει από παρελθοντικά γεγονότα και του οποίου η ύπαρξη θα επιβεβαιωθεί μόνον από την πραγματοποίηση ή μη, ενός ή περισσότερων αβέβαιων μελλοντικών γεγονότων, όχι εξ' ολοκλήρου υπό τον έλεγχο της οντότητας.

Επαχθής Σύμβαση (Onerous Contract) είναι μια σύμβαση παραλαβής αγαθών ή υπηρεσιών, στην οποία οι αναπόφευκτες δαπάνες εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη σύμβαση, υπερβαίνουν τα οικονομικά οφέλη που αναμένεται να αποκομιστούν από αυτήν.

Νομική Υποχρέωση (Legal Obligation) είναι μια υποχρέωση που προέρχεται από:

- α. ένα συμβόλαιο (μέσω ρητών ή σιωπηρών όρων του)
- β. νομοθεσία ή
- γ. άλλη εφαρμογή του νόμου.

Πρόβλεψη (Provision) είναι μια υποχρέωση αβέβαιου χρόνου ή ποσού.

Τεκμαιρόμενη Υποχρέωση (Constructive Obligation) είναι μια δέσμευση που προέρχεται από πράξεις της οντότητας δημόσιου τομέα, όπου:

- α. μέσω καθιερωμένης πρακτικής του παρελθόντος ή δημοσιευμένης πολιτικής ή επαρκώς καθορισμένης τρέχουσας δήλωσης, η οντότητα δημόσιου τομέα έχει δείξει σε άλλα μέρη ότι θα αποδεχθεί ορισμένες ευθύνες και
- β. ως αποτέλεσμα, η οντότητα δημόσιου τομέα δημιούργησε βάσιμη προσδοκία στα άλλα μέρη ότι θα εκπληρώσει αυτές τις ευθύνες.

Υποχρέωση (Liability) είναι τρέχουσα δέσμευση της οντότητας δημόσιου τομέα για εκροή πόρων που προκύπτει από παρελθοντικό γεγονός.

1.5 ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Μια Πρόβλεψη ή Ενδεχόμενη Υποχρέωση μπορεί να προκύψει από διάφορα γεγονότα και καταστάσεις κι αντιπροσωπεύουν σημαντική δέσμευση για την Κυπριακή Δημοκρατία. Ένα ποσό αναγνωρίζεται ως Υποχρέωση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Δημοκρατίας όταν ένα γεγονός επιβεβαιώνει την ύπαρξη τρέχουσας υποχρέωσης και το ποσό μπορεί να εκτιμηθεί.

Παρατίθεται πιο κάτω κατάλογος με διάφορα γεγονότα και περιοχές που ενδεχομένως να οδηγήσουν σε Πρόβλεψη ή Ενδεχόμενη Υποχρέωση. Σημειώνεται ότι, ο κατάλογος παραθέτει μόνο παραδείγματα γεγονότων και δεν είναι εξαντλητικός:

1. Αγωγές και Αξιώσεις που είναι σε εξέλιξη

Μέρος των Ενδεχόμενων Υποχρεώσεων αποτελούν οι Αγωγές και Αξιώσεις που βρίσκονται σε εκκρεμότητα, καθότι αποτελούν ποσά πιθανής εκροής πόρων από τη Δημοκρατία. Τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να είναι ο τερματισμός συμβολαίων, οι ζημιές που προκαλούνται λόγω αμέλειας σε άτομα ή σε ιδιωτική περιουσία. Όλες οι Αγωγές, οι οποίες ενδεχομένως να οδηγήσουν σε οικονομική υποχρέωση της Δημοκρατίας για εκροή πόρων (λόγω αποζημίωσης του ενάγοντα ως απόρροια δικαστικής απόφασης), πρέπει να εκτιμηθούν και αν πληρούνται τα σχετικά κριτήρια, να γνωστοποιηθούν.

Η ευθύνη γνωστοποίησης πρόνοιας για Αγωγές και Αξιώσεις που βρίσκονται σε εκκρεμότητα οι οποίες ενδεχομένως να οδηγήσουν σε εκροή πόρων της Δημοκρατίας, παραμένει στο κάθε Υπουργείο.

Παραδείγματα τέτοιων περιπτώσεων συμπεριλαμβάνουν:

- α. Αγωγές τρίτων για ζημιές που προκλήθηκαν σε ιδιωτικές περιουσίες κατά την εκτέλεση εργασιών ή ασκήσεων
- β. Αγωγές τρίτων για ψυχική ή σωματική βλάβη σε πολίτη ή για δυσφήμιση ατόμου που κατά την εκτίμηση των εναγόντων την ευθύνη φέρει η Κυπριακή Δημοκρατία λόγω αμέλειας (βλ. Παράγραφο 9 – Παράδειγμα 9)
- γ. Αγωγές τρίτων για απαλλοτριώσεις στοιχείων πάγιου ενεργητικού (κυρίως γης), που κατά την εκτίμηση των εναγόντων έχουν υποστεί οικονομική ζημιά είτε αυτή αφορά την εκτιμώμενη αξία της απαλλοτριωθείσας γης ή/και πιθανά διαφυγόντα κέρδη από τη μη χρήση των εν λόγω στοιχείων πάγιου ενεργητικού
- δ. Αγωγές τρίτων των οποίων η οικονομική τους θέση επηρεάστηκε αρνητικά από τις αποφάσεις του Μαρτίου του 2013 για αναδιάρθρωση του χρηματοπιστωτικού τομέα

- ε. Αγωγές τρίτων για οικονομικές απαιτήσεις από συμβόλαια για εκτέλεση κυβερνητικών έργων και συμβόλαια συντήρησης
- στ. Διαιτησίες.

2. Μελλοντικές Δαπάνες ως αποτέλεσμα παρελθοντικού γεγονότος

- α. Δαπάνες αποκατάστασης του περιβάλλοντος για περιβαλλοντική ζημιά που προκλήθηκε από ενέργειες ή εργασίες μιας οντότητας δημόσιου τομέα (βλ. Παράγραφο 9 – Παράδειγμα 2)
- β. Δαπάνες απενεργοποίησης μιας μονάδας αφαλάτωσης ή μιας εξέδρας άντλησης υδρογονανθράκων κατά την έκταση που η οντότητα δημόσιου τομέα είναι υποχρεωμένη να αποκαταστήσει τη ζημιά που προκάλεσε (βλ. Παράγραφο 9 – Παράδειγμα 3)
- γ. Δαπάνες αποζημίωσης δικαιούχων λόγω απαλλοτριώσεων γης

3. Επαχθείς Συμβάσεις

- α. Ακύρωση συμβολαίου ενοικίασης υποστατικού από το οποίο προκύπτει αναπόφευκτο κόστος εκτέλεσης της σύμβασης (βλ. Παράγραφο 9 – Παράδειγμα 7)
- β. Συμβόλαια / Συμβάσεις που υπογράφει η Δημοκρατία με τρίτους οι οποίες περιλαμβάνουν ρήτρα αποζημίωσης ή ανάληψης ευθυνών σε περίπτωση ακύρωσης από τη Δημοκρατία ή μη πιστής εκτέλεσης των όρων από τα δύο μέρη (βλ. Παράγραφο 3.6.1 – Παράδειγμα 2)

4. Δαπάνες Αναδιάρθρωσης

- α. Πώληση ή τερματισμός μέρους μιας οντότητας δημόσιου τομέα (βλ. Παράγραφο 9 – Παράδειγμα 4)
- β. Μεταβολές στη δομή της διεύθυνσης, για παράδειγμα, απάλειψη ενός επιπέδου διεύθυνσης μιας οντότητας δημόσιου τομέα ή βασικές αναδιοργανώσεις που έχουν σημαντική επίδραση στη φύση ή στον τρόπο των εργασιών της οντότητας (βλ. Παράγραφο 9 – Παράδειγμα 4)
- γ. Κλείσιμο ενός παραρτήματος ή τερματισμός ενός γραφείου λόγω ανάθεσης υπηρεσίας σε άλλη οντότητα (βλ. Παράγραφο 9 – Παράδειγμα 4)

2. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι Προβλέψεις διαχωρίζονται από άλλες κατηγορίες Υποχρεώσεων, όπως για παράδειγμα Πληρωτέοι Λογαριασμοί (Payables) και Δεδουλευμένα (Accruals), γιατί υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με το χρόνο ή το ποσό της μελλοντικής δαπάνης που απαιτείται για τον διακανονισμό τους. Αντίθετα:

α) οι πληρωτέοι λογαριασμοί είναι Υποχρεώσεις για πληρωμή παραλαβής αγαθών ή υπηρεσιών και έχουν τιμολογηθεί ή τυπικά συμφωνηθεί με τον προμηθευτή **και**

β) τα δεδουλευμένα είναι Υποχρεώσεις για πληρωμές παραλαβής αγαθών ή υπηρεσιών, αλλά δεν έχουν ακόμη πληρωθεί, τιμολογηθεί ή τυπικά συμφωνηθεί με τον προμηθευτή, συμπεριλαμβανομένων ποσών οφειλόμενων σε εργαζόμενους (για παράδειγμα, ποσά που αφορούν υπερωρίες). Μολονότι μερικές φορές είναι αναγκαίο να εκτιμάται το ποσό ή ο χρόνος των δεδουλευμένων, η αβεβαιότητα είναι γενικά πολύ μικρότερη από εκείνη των Προβλέψεων.

Τα δεδουλευμένα συχνά παρουσιάζονται ως μέρος των πληρωτέων εμπορικών και άλλων λογαριασμών, ενώ οι Προβλέψεις παρουσιάζονται ξεχωριστά.

3. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

3.1 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ

Μια Πρόβλεψη αναγνωρίζεται όταν:

- α. υπάρχει **τρέχουσα υποχρέωση** (νομική ή τεκμαιρόμενη) ως αποτέλεσμα ενός **παρελθοντικού γεγονότος**
- β. είναι **πιθανό** να απαιτηθεί **εκροή πόρων** που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη ή υπηρεσίες, για διακανονισμό της υποχρέωσης και
- γ. το ποσό της υποχρέωσης είναι **απόρροια αξιόπιστης εκτίμησης**.

Αν ένα από τα πιο πάνω κριτήρια δεν πληρείται, δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη.

Σε περίπτωση που όλα τα πιο πάνω κριτήρια πληρούνται, τότε αναγνωρίζεται το ποσό της Πρόβλεψης, ως Υποχρέωση στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Για καλύτερη κατανόηση των κριτηρίων αναγνώρισης μιας Πρόβλεψης λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

1. Τρέχουσα Υποχρέωση

Ένα γεγονός του παρελθόντος δημιουργεί τρέχουσα υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις διαθέσιμες και αληθοφανείς αποδείξεις.

Στις πλείστες περιπτώσεις είναι σαφές κατά πόσο ένα παρελθοντικό γεγονός δημιούργησε τρέχουσα υποχρέωση.

Στις περιπτώσεις όπου δεν είναι σαφές, λαμβάνονται υπόψη όλες οι διαθέσιμες και αληθοφανείς αποδείξεις συμπεριλαμβανομένης της γνώμης των εμπειρογνωμόνων. Αυτές είναι για παράδειγμα μπορεί να είναι η γνώμη νομικών συμβούλων ή αρμόδιων δημόσιων υπηρεσιών, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχει ή όχι τρέχουσα υποχρέωση.

Παράδειγμα 1:

Σε μια Αγωγή εναντίον εργοδότη με την κατηγορία ότι λόγω δικής του αμέλειας προκλήθηκε εργατικό ατύχημα, μπορεί να αμφισβητείται κατά πόσο συγκεκριμένα γεγονότα έχουν συμβεί (π.χ. κατά πόσο λήφθηκαν τα απαραίτητα μέτρα προστασίας των εργαζομένων), ή αν εκείνα τα γεγονότα έχουν ως αποτέλεσμα μια τρέχουσα υποχρέωση (π.χ. αν δημιουργείται υποχρέωση σε περίπτωση που δε λήφθηκαν όλα τα μέτρα).

- Λαμβάνονται υπόψη όλες οι διαθέσιμες αποδείξεις κατά την ημέρα αναφοράς, συμπεριλαμβανομένης της γνώμης νομικών συμβούλων ή αρμόδιων δημόσιων υπηρεσιών ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχει ή όχι τρέχουσα υποχρέωση,
- Οι αποδείξεις λαμβάνουν υπόψη πρόσθετες πληροφορίες που μπορεί να προέκυψαν μετά την ημερομηνία αναφοράς. Στη βάση των υπό αναφορά πρόσθετων πληροφοριών:
  - α. Όπου **είναι πιθανό** ότι κατά την ημερομηνία αναφοράς υπάρχει τρέχουσα υποχρέωση, αναγνωρίζεται **Πρόβλεψη** (δεδομένου ότι πληρούνται όλα τα άλλα κριτήρια), ενώ
  - β. Όπου **δεν είναι πιθανό** ότι κατά την ημερομηνία αναφοράς υπάρχει τρέχουσα υποχρέωση, γνωστοποιείται **Ενδεχόμενη Υποχρέωση**, εκτός εάν η πιθανότητα εκκροής πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη είναι απομακρυσμένη.

2. Παρελθοντικό Γεγονός

Ένα γεγονός του παρελθόντος που οδηγεί σε τρέχουσα υποχρέωση ονομάζεται δεσμευτικό γεγονός. Το γεγονός καθίσταται δεσμευτικό όταν η οντότητα δημόσιου τομέα δεν έχει καμία άλλη επιλογή από το διακανονισμό της υποχρέωσης που δημιουργήθηκε από το γεγονός.

Αυτό ισχύει όταν:

- α. Ο διακανονισμός της υποχρέωσης είναι απόρροια Νόμου, Κανονισμού, Δικαστικής Απόφασης, Συμφωνίας ή
- β. Σε περίπτωση τεκμαιρόμενης υποχρέωσης, η οντότητα δημόσιου τομέα δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες στους ενδιαφερόμενους φορείς ότι θα εκπληρώσει αυτή την υποχρέωση.

Αναγνωρίζεται, ως Πρόβλεψη, μόνο η υποχρέωση που είναι απόρροια παρελθοντικού γεγονότος η οποία συνεχίζει να βρίσκεται σε ισχύ την ημερομηνία αναφοράς. Σημειώνεται ότι, δεν πρέπει να αναγνωρίζεται Πρόβλεψη για τις λειτουργικές δαπάνες της οντότητας, δηλαδή δαπάνες που σχετίζονται με τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων της στο μέλλον.

Παραδείγματα αναγνώρισης Πρόβλεψης:

Παρατίθενται πιο κάτω ενδεικτικά παραδείγματα αναγνώρισης Πρόβλεψης όπου ο κατάλογος δεν είναι εξαντλητικός.

1. Χρηματικές ποινές ή δαπάνες καθαρισμού για παράνομη περιβαλλοντική ζημιά οι οποίες επιβάλλονται βάσει Νόμου σε μια οντότητα δημόσιου τομέα. Ο διακανονισμός και των δύο αυτών υποχρεώσεων θα οδηγήσει σε εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη και ο οποίος είναι ανεξάρτητος από τις μελλοντικές λειτουργίες της οντότητας.
2. Δαπάνες απενεργοποίησης μιας μονάδας αφαλάτωσης ή μιας εξέδρας άντλησης υδρογονανθράκων ή ενός εξοπλισμού αμυντικής θωράκισης κατά την έκταση που η οντότητα δημόσιου τομέα είναι υποχρεωμένη να αποκαταστήσει τη ζημιά που προκάλεσε. Οι εν λόγω δαπάνες αποτελούν υποχρέωση για την οντότητα η οποία πρέπει να αναγνωρίσει Πρόβλεψη. Σημειώνεται ότι, τέτοιες δαπάνες κεφαλαιοποιούνται ως άμεσες δαπάνες εγκατάστασης του εξοπλισμού, βάσει της Λογιστικής Πολιτικής Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία.

Δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη όταν η οντότητα προτίθεται ή υπολογίζει να έχει έξοδα που θα προκύψουν στο μέλλον λόγω προβλεπόμενης αλλαγής στον τρόπο λειτουργίας της, δηλαδή λόγω μελλοντικών αλλαγών των δραστηριοτήτων της, έστω και αν αυτά είναι απόρροια νομικής ή τεκμαιρόμενης υποχρέωσης ή πολιτικής δέσμευσης.

Παραδείγματα μη αναγνώρισης Πρόβλεψης:

1. Ένα Τμήμα αποφάσισε να εγκαταστήσει σε 2 χρόνια στα οχήματά του φίλτρα ελέγχου εκπομπής ρύπων.
2. Ένα κυβερνητικό εργαστήριο αποφάσισε να εγκαταστήσει σε 3 χρόνια ειδικά φίλτρα για την προστασία των εργαζομένων από τους καπνούς συγκεκριμένων βλαβερών χημικών ουσιών.

Οι οντότητες, και στις δύο πιο πάνω περιπτώσεις, μπορούν να αποφύγουν την εκροή πόρων στο μέλλον εφόσον προκύψει κάποια αλλαγή, για παράδειγμα με την τροποποίηση των αποφάσεων τους ή του τρόπου εκτέλεσης των δραστηριοτήτων τους. Ως εκ τούτου, δεν έχουν τρέχουσα υποχρέωση.

Ένα γεγονός που δεν οδηγεί άμεσα σε υποχρέωση (δηλ. είναι μη δεσμευτικό) μπορεί, σε μεταγενέστερο στάδιο, να οδηγήσει σε υποχρέωση (δηλ. να γίνει δεσμευτικό). Η τροποποίηση υφιστάμενου Νόμου ή μιας ενέργειας της οντότητας δημόσιου τομέα (π.χ. λόγω καθιερωμένης πρακτικής του παρελθόντος ή λόγω επαρκούς καθορισμένης δημόσιας δήλωσης), μπορεί να μεταβάλουν ένα γεγονός από μη δεσμευτικό σε δεσμευτικό.

Παράδειγμα τέτοιας περίπτωσης:

- Στο παρόν στάδιο, οι πρόνοιες υφιστάμενου Νόμου, δεν οδηγούν σε δέσμευση για αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημιάς που προκαλείται από τις δραστηριότητες μιας οντότητας δημόσιου τομέα.
- Η τροποποίηση όμως του Νόμου ή η δημόσια αποδοχή ευθύνης από την οντότητα για αποκατάσταση της ζημιάς που προκαλεί, μετατρέπει το γεγονός σε δεσμευτικό. Οδηγεί επομένως σε απαίτηση αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημιάς που προκαλεί.

3. Πιθανή η εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη

Ένα ακόμη κριτήριο αναγνώρισης της Πρόβλεψης, αποτελεί η πιθανότητα εκροής πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη ή υπηρεσίες για διακανονισμό της υποχρέωσης. Εκτιμάται επομένως το ποσοστό (%) εκροής πόρων ή άλλο γεγονός το οποίο μπορεί να κατηγοριοποιηθεί σε μια από τις τρεις πιο κάτω κατηγορίες:

- α. Πιθανό – όταν το ενδεχόμενο εκροής πόρων ή άλλο γεγονός, είναι περισσότερο αληθοφανές, δηλαδή με μεγαλύτερο ποσοστό να συμβεί από το να μη συμβεί. Όταν είναι πιθανό ότι υπάρχει τρέχουσα υποχρέωση με το ποσοστό της να εκτιμάται ως υψηλό, δηλαδή όταν είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 50%, **ή**
- β. Δυνατόν – όταν το ενδεχόμενο εκροής πόρων ή άλλο γεγονός είναι χαμηλό. Όταν δεν είναι πιθανό ότι υπάρχει μια τρέχουσα υποχρέωση με το ποσοστό της να εκτιμάται ως χαμηλό, δηλαδή όταν είναι ίσο ή μικρότερο του 49% και μεγαλύτερο του 10%, **ή**
- γ. Απομακρυσμένο – όταν το ενδεχόμενο εκροής πόρων ή άλλο γεγονός είναι μηδαμινό. Όταν είναι απομακρυσμένο ότι υπάρχει μια τρέχουσα υποχρέωση με το ποσοστό της να εκτιμάται ως πολύ χαμηλό, δηλαδή όταν είναι μικρότερο του 10%.

Λαμβάνοντας υπόψη το πιο πάνω, σε περίπτωση που μια εκροή πόρων ή άλλο γεγονός είναι πιθανό να συμβεί, γίνεται Πρόβλεψη δαπάνης στις Οικονομικές Καταστάσεις της περιόδου, δεδομένου ότι πληρούνται και όλα τα άλλα κριτήρια αναγνώρισης όπως αυτά αναφέρονται στη σελίδα 9.

Όταν υπάρχει μια κατηγορία με ένα αριθμό όμοιων υποχρεώσεων (π.χ. η υποχρέωση της Δημοκρατίας να αποζημιώσει κατοίκους για ζημιές που προκλήθηκαν στις ιδιωτικές περιουσίες τους κατά τη διάρκεια στρατιωτικών ασκήσεων), το ποσοστό εκροής πόρων που απαιτείται για διακανονισμό, καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη την κατηγορία των υποχρεώσεων στο σύνολο της. Μολονότι το ποσοστό εκροής για κάθε μεμονωμένο γεγονός μπορεί να είναι

μικρό, είναι δυνατόν να πιθανολογείται ότι ενδεχομένως να προκύψει εκροή πόρων για το συνολικό διακανονισμό της κατηγορίας αυτών των μεμονωμένων υποχρεώσεων. Σε τέτοια περίπτωση αναγνωρίζεται Πρόβλεψη, δεδομένου ότι τα άλλα κριτήρια αναγνώρισης πληρούνται.

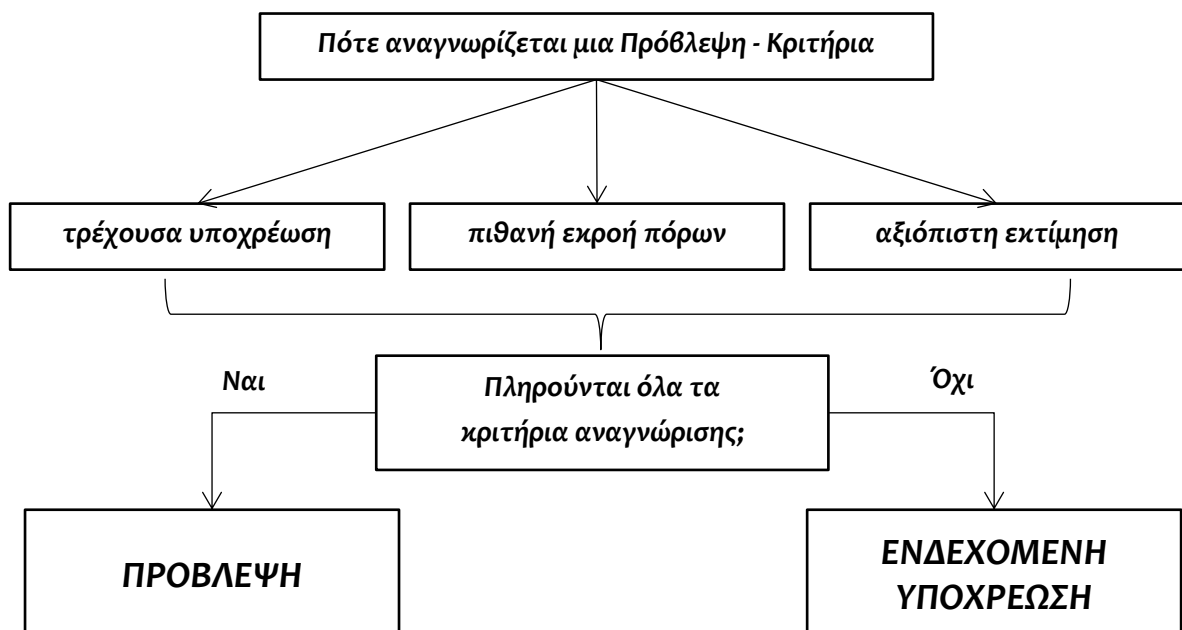
4. Αξιόπιστη εκτίμηση

Σημαντικό κριτήριο στην αναγνώριση ή όχι μιας Υποχρέωσης ως Πρόβλεψη αποτελεί η αξιόπιστη εκτίμηση του ποσού της Υποχρέωσης.

Στην περίπτωση όπου μια οντότητα δημόσιου τομέα είναι σε θέση να προσδιορίσει μια σειρά πιθανών συνεπειών και μπορεί, ως εκ τούτου, να εκτιμήσει αξιόπιστα το ποσό της δέσμευσης, αναγνωρίζει το ποσό ως Πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις.

Στην περίπτωση όπου καμία αξιόπιστη εκτίμηση δεν μπορεί να γίνει για το ποσό της δέσμευσης, υπάρχει τρέχουσα υποχρέωση η οποία όμως δε μπορεί να αναγνωρισθεί. Η εν λόγω Υποχρέωση γνωστοποιείται ως Ενδεχόμενη Υποχρέωση στις Σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων (βλ. Παράγραφο 4).

5. Συνοψίζοντας: Αναγνώριση Πρόβλεψης

Στο Παράρτημα IV παρατίθεται διάγραμμα ροής με σχετικές ερωτήσεις, η απάντηση των οποίων καθορίζει τη σχετική ενημέρωση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

3.2 ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

3.2.1 Βέλτιστη Εκτίμηση

Το ποσό που αναγνωρίζεται ως Πρόβλεψη είναι η βέλτιστη εκτίμηση της δαπάνης που απαιτείται για να διακανονιστεί η τρέχουσα υποχρέωση κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Αποτελεί το ποσό που η οντότητα δημόσιου τομέα λογικά θα πλήρωνε για να:

- διακανονίσει την υποχρέωση κατά την ημερομηνία αναφοράς, ή
- μεταβιβάσει την υποχρέωση σε ένα τρίτο μέρος κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

Όπου είναι αδύνατο ή απαγορευτικό να διακανονιστεί ή να μεταβιβαστεί η υποχρέωση κατά την ημερομηνία αναφοράς, γίνεται εκτίμηση του ποσού που η οντότητα θα πλήρωνε για να διακανονίσει ή να μεταβιβάσει την υποχρέωση.

Η εκτίμηση του ποσού, αποτελέσματος και οικονομικής επίδρασης, προσδιορίζεται κατά την κρίση της Διεύθυνσης της οντότητας δημόσιου τομέα, η οποία ενισχύεται από την εμπειρία προηγούμενων παρόμοιων συναλλαγών και, σε μερικές περιπτώσεις, αναφορών ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων. Στο ποσό της Πρόβλεψης δε συμπεριλαμβάνεται οποιαδήποτε φορολογία.

Στην εκτίμηση του ποσού λαμβάνονται επίσης υπόψη πρόσθετα γεγονότα που προέκυψαν μετά την ημερομηνία αναφοράς μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων και τα οποία παρέχουν πληροφόρηση για συνθήκες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Αβεβαιότητες σχετικά με το ποσό της εκτίμησης που αναγνωρίζεται ως Πρόβλεψη, τυγχάνουν χειρισμού ανάλογα με τις συνθήκες που περιβάλλουν την κάθε περίπτωση:

- **Μέθοδος της Αναμενόμενης Σταθμισμένης Αξίας:** Όταν η Πρόβλεψη συμπεριλαμβάνει μια μεγάλη ποικιλία στοιχείων, η υποχρέωση αποτιμάται σταθμίζοντας όλα τα δυνατά αποτελέσματα με τις αντίστοιχες πιθανότητες τους. Συνεπώς, η Πρόβλεψη σχετικά με μια ζημιά για ένα ποσό, θα είναι διαφορετική, αναλόγως από το αν η πιθανότητα της ζημιάς είναι, για παράδειγμα, 60% ή 90%.

Παράδειγμα:

Το Υπουργείο Άμυνας έχει την υποχρέωση να αποζημιώσει τους κατοίκους μιας κοινότητας για ζημίες που προκλήθηκαν στις ιδιωτικές περιουσίες τους κατά τη διάρκεια στρατιωτικών ασκήσεων. Αν προκληθούν μικρές ζημίες σε όλες τις ιδιωτικές περιουσίες, το κόστος αποζημιώσεων θα ανέλθει στο €1εκ. Αν προκληθούν μεγάλες ζημίες σε όλες τις ιδιωτικές περιουσίες, το κόστος αποζημιώσεων θα ανέλθει στο €4εκ. Με βάση την εμπειρία του παρελθόντος και τους μελλοντικούς υπολογισμούς του Υπουργείου αναμένεται ότι, στο 75% των ιδιωτικών περιουσιών δεν θα προκληθούν ζημίες, στο 20% των ιδιωτικών περιουσιών θα προκληθούν μικρές ζημίες και στο 5% των ιδιωτικών περιουσιών θα προκληθούν μεγάλες ζημίες. Σύμφωνα με την παράγραφο 3.1(3), το Υπουργείο προσδιορίζει την πιθανότητα μιας εκροής για τις υποχρεώσεις του σταθμισμένα.

Η αναμενόμενη σταθμισμένη αξία του κόστους των αποζημιώσεων είναι:

$$(75\% \times \text{μηδέν}) + (20\% \times \text{€1εκ.}) + (5\% \times \text{€4εκ.}) = 400\ 000$$

- **Μέθοδος του Μεμονωμένου πιο πιθανού Αποτελέσματος:** Όταν η Πρόβλεψη γίνεται για μια μόνο υποχρέωση, το μεμονωμένο πιο πιθανό αποτέλεσμα, αποτελεί τη βέλτιστη εκτίμηση. Σε τέτοια περίπτωση, η οντότητα δημόσιου τομέα λαμβάνει υπόψη όλα τα μεμονωμένα πιθανά αποτελέσματα. Όταν όλα τα μεμονωμένα πιθανά αποτελέσματα είναι είτε κυρίως ψηλότερα, είτε κυρίως χαμηλότερα από το πιο πιθανό αποτέλεσμα, η ορθή εκτίμηση θα είναι ένα ψηλότερο ή χαμηλότερο ποσό, αντίστοιχα.

Παράδειγμα:

Ένα Τμήμα πρέπει να αποκαταστήσει ένα σοβαρό ελάττωμα σε ένα ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό που έχει κατασκευάσει ένας υπεργολάβος για ένα Τμήμα. Το μεμονωμένο πιο πιθανό αποτέλεσμα μπορεί να είναι ότι η επισκευή θα επιτύχει στην πρώτη προσπάθεια με κόστος €10.000, αλλά αν υπάρχει ψηλή πιθανότητα ότι περαιτέρω προσπάθειες θα χρειαστούν για την επισκευή, τότε μπορεί να απαιτηθεί Πρόβλεψη για μεγαλύτερο ποσό.

3.2.2 Κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Για την αποτίμηση της βέλτιστης εκτίμησης μιας Πρόβλεψης θα λαμβάνονται υπόψη οι κίνδυνοι και οι αβεβαιότητες που αναπόφευκτα περιβάλλουν ένα γεγονός.

Η προσαρμογή κινδύνου μεταβάλλει το αποτέλεσμα της αποτίμησης, μπορεί για παράδειγμα, να αυξήσει το ποσό της Πρόβλεψης. Απαιτείται επομένως προσοχή κατά την άσκηση κρίσεως σε συνθήκες αβεβαιότητας, ούτως ώστε έσοδα ή περιουσιακά στοιχεία να μην υπερεκτιμώνται και έξοδα ή υποχρεώσεις να μην υποτιμώνται. Εντούτοις, η αβεβαιότητα δε δικαιολογεί τη δημιουργία υπερβολικών Προβλέψεων.

3.2.3 Παρούσα Αξία

Όταν ο διακανονισμός της υποχρέωσης αναμένεται να απαιτηθεί σε μεταγενέστερο χρονικό διάστημα πέραν του ενός έτους, το ποσό της Πρόβλεψης θα είναι η παρούσα αξία της εκτιμώμενης δαπάνης.

Ως εκ τούτου, λόγω της διαχρονικής αξίας του χρήματος, οι ταμειακές εκροές οι οποίες αναμένεται να προκύψουν σε μεταγενέστερο έτος, θα πρέπει να προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας προεξοφλητικό επιτόκιο.

Το προεξοφλητικό επιτόκιο θα είναι ένα προ-φόρου επιτόκιο το οποίο αντανακλά τις τρέχουσες αγοραίες αξίες της διαχρονικής αξίας του χρήματος και τους συναφείς με την υποχρέωση κινδύνους.

Όταν η Πρόβλεψη έχει αρχικά προεξοφληθεί για ένα διάστημα ετών, η παρούσα αξία της θα αυξάνεται κάθε έτος με το ανάλογο επιτόκιο ούτως ώστε κατά το αναμενόμενο έτος (σημείο) διακανονισμού, η Πρόβλεψη να ισούται με την αναμενόμενη δαπάνη.

Παράδειγμα:

Μια Πρόβλεψη για αποκατάσταση ενός χώρου που μολύνθηκε εξ υπαιτιότητας ενός Υπουργείου ύψους €2.000 αναμένεται να διακανονιστεί σε πέντε έτη, στο **τέλος του πέμπτου έτους (31/12/20x5)**. Το προεξοφλητικό επιτόκιο, αφότου λήφθηκαν υπόψη όλοι οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τις ταμειακές ροές, καθορίστηκε στο 12%.

Οι παρούσα αξία της Πρόβλεψης ανέρχεται στα €1.134,85 (= €2.000/1,12⁵) και η λογιστική εγγραφή αναγνώρισης της Πρόβλεψης στο τέλος της τρέχουσας περιόδου αναφοράς (31/12/20x0) είναι:

XP Έξοδα €1.134,85
ΠΣ Πρόβλεψη €1.134,85

Η αξία της Πρόβλεψης θα μεταβάλλεται κάθε έτος ως εξής:

Αρχικό   Επιτόκιο   Τελικό

	υπόλοιπο	12%	υπόλοιπο
	€	€	€
Έτος 1	1.134,85	136,18	1.271,04
Έτος 2	1.271,04	152,52	1.423,56
Έτος 3	1.423,56	170,83	1.594,39
Έτος 4	1.594,39	191,33	1.785,71
Έτος 5	1.785,71	214,29	2.000,00

Η λογιστική εγγραφή στο τέλος κάθε έτους θα είναι η ίδια. Πιο κάτω δίνεται η λογιστική εγγραφή στο τέλος του πρώτου έτους:

XP Έξοδα – Κόστος Χρηματοδότησης	€136,18
ΠΣ Πρόβλεψη	€136,18

3.2.4 Μελλοντικά Γεγονότα

Όταν υπάρχει επαρκής αντικειμενική απόδειξη ότι μελλοντικά γεγονότα θα προκύψουν και θα επηρεάσουν το ποσό που απαιτείται για διακανονισμό μιας υποχρέωσης, τότε θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στο ποσό της Πρόβλεψης.

Παραδείγματα:

1. Μια οντότητα δημόσιου τομέα προβλέπει ότι το κόστος καθαρισμού ενός χώρου εγκαταστάσεων στο τέλος της ζωής του, θα είναι μειωμένο λόγω μελλοντικών τεχνολογικών μεταβολών. Επομένως το ποσό που αναγνωρίζεται, αντανακλά την προσδοκία των εμπειρογνομόνων (προσοντούχων επιστημόνων στους κλάδους της μηχανικής), οι οποίοι θα λάβουν υπόψη όλες τις διαθέσιμες αποδείξεις σχετικά με την τεχνολογία που θα είναι διαθέσιμη κατά το χρόνο του καθαρισμού. Είναι, ως εκ τούτου ορθό, για τον υπολογισμό του ποσού της υποχρέωσης να ληφθούν υπόψη αναμενόμενες μειώσεις του κόστους, λόγω αυξανόμενης εμπειρίας στην εφαρμογή υπάρχουσας τεχνολογίας ή το αναμενόμενο κόστος εφαρμογής υπάρχουσας τεχνολογίας σε μια περισσότερο περίπλοκη δραστηριότητα καθαρισμού από ότι έχει προηγουμένως εκτελεστεί. Τονίζεται ότι, η οντότητα δε λαμβάνει υπόψη στις προβλέψεις της την εφαρμογή νέας τεχνολογίας καθαρισμού, εκτός και αν είναι πλήρως και επαρκώς αποδειγμένο ότι θα προκύψει.
2. Σε περίπτωση όπου προβλέπεται ότι με την εφαρμογή νέας Νομοθεσίας πιθανώς να επηρεαστεί το ποσό μιας υπάρχουσας υποχρέωσης, υπάρχει δηλαδή επαρκής αντικειμενική τεκμηρίωση και είναι ουσιαστικά βέβαιο ότι η Νομοθεσία θα ισχύσει, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό

του ποσού της υποχρέωσης. Τεκμηρίωση απαιτείται τόσο για το τι ακριβώς θα απαιτείται από τη νέα Νομοθεσία, όσο και για το αν είναι ουσιαστικά βέβαιο ότι θα ισχύσει και θα εφαρμοστεί δεόντως η νέα Νομοθεσία. Σε πολλές περιπτώσεις, επαρκής αντικειμενική τεκμηρίωση δε θα υπάρχει μέχρις ότου η νέα Νομοθεσία ενεργοποιηθεί.

3.2.5 Αναμενόμενη διάθεση περιουσιακών στοιχείων

Κέρδη από αναμενόμενη διάθεση περιουσιακών στοιχείων **δεν** πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιμέτρηση μιας Πρόβλεψης.

Τα εν λόγω κέρδη δε λαμβάνονται υπόψη ακόμη και αν είναι στενά συνδεδεμένα με γεγονός που δημιουργεί την Πρόβλεψη.

Παράδειγμα:

Ως απόρροια ενός νέου Νόμου, μια οντότητα δημόσιου τομέα θα υποστεί δαπάνες απενεργοποίησης μίας εγκατάστασης σε ένα έτος. Το κόστος απενεργοποίησης αναμένεται να ανέλθει στις €300.000 καθώς επίσης αναμένεται να εισπράξει έσοδα από την πώληση της εγκατάστασης ως μέταλλα ύψους €100.000.

Η οντότητα θα αναγνωρίσει υποχρέωση, ως Πρόβλεψη, για τις δαπάνες απενεργοποίησης και θα αυξήσει αντίστοιχα την αξία της εγκατάστασης, βάσει της Λογιστικής Πολιτικής Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία, ύψους €300.000. Αντίθετα, το αναμενόμενο έσοδο ύψους €100.000 δε θα μειώσει το ποσό της Πρόβλεψης παρά το γεγονός ότι είναι στενά συνδεδεμένο με την απενεργοποίηση της εγκατάστασης.

3.2.6 Κατώτατα όρια

Για σκοπούς συλλογής των στοιχείων θα καταγράφονται όλες οι περιπτώσεις και των τεσσάρων πεδίων εφαρμογής με μηδενικό όριο. Για σκοπούς εντούτοις, αξιολόγησης και συμπερίληψης Πρόβλεψης ή Ενδεχόμενης Υποχρέωσης στις Οικονομικές Καταστάσεις, θα αξιολογούνται οι τέσσερις περιπτώσεις στη βάση των πιο κάτω ορίων:

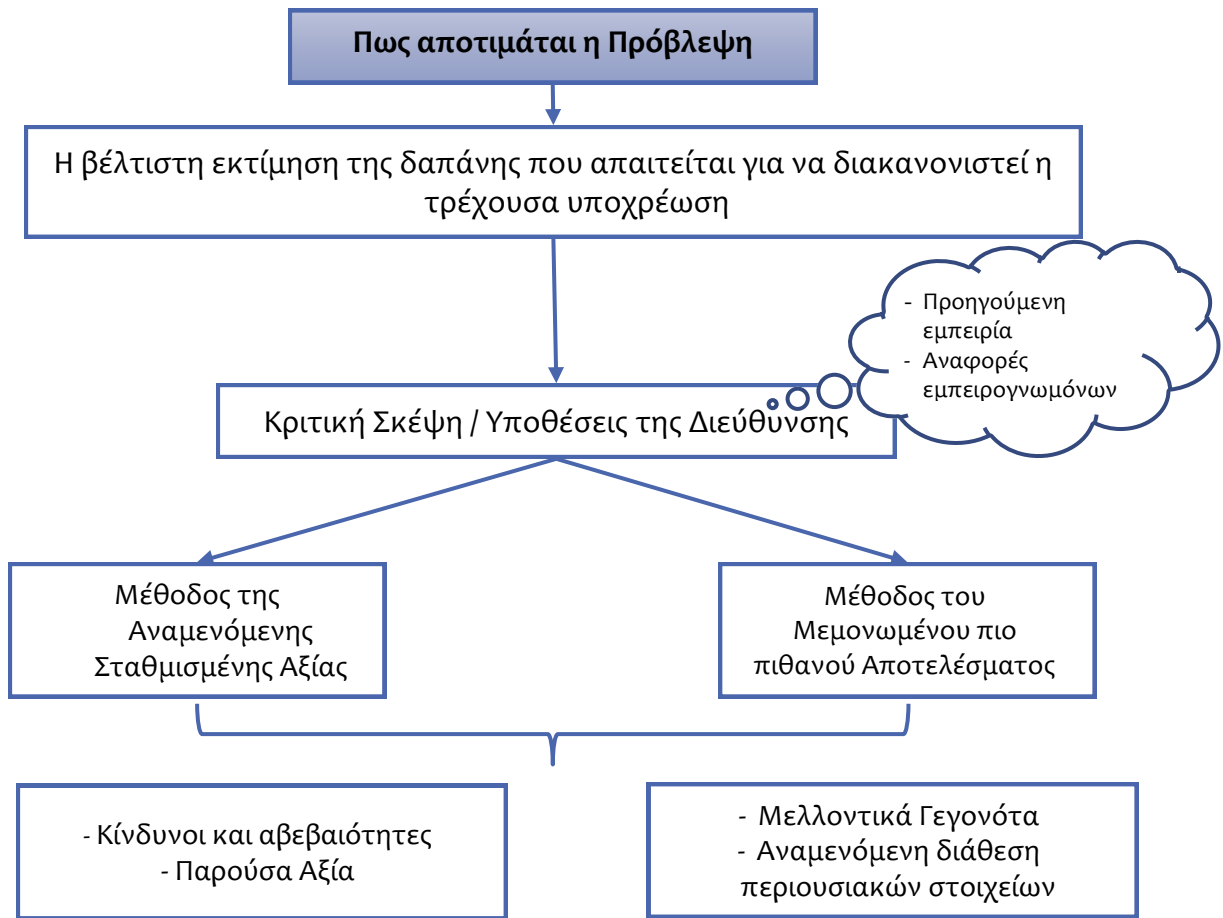
Αγωγές και Αξιώσεις → αυτές με προβλεπόμενο ποσό πάνω από €50.000

Μελλοντικές Δαπάνες → αυτές με προβλεπόμενο ποσό πάνω από €5.000

Επαχθείς Συμβάσεις → αυτές με ποσό Σύμβασης πάνω από €50.000

Δαπάνες Αναδιάρθρωσης → αυτές με προβλεπόμενο ποσό πάνω από €5.000

3.2.7 Συνοψίζοντας: Αποτίμηση Πρόβλεψης

3.3 ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ

Όταν μέρος ή το σύνολο της απαιτούμενης δαπάνης για διακανονισμό μιας Πρόβλεψης αναμένεται να επιστραφεί ή να πληρωθεί απευθείας από κάποιο τρίτο πρόσωπο (για παράδειγμα, μέσω ασφαλιστηρίων συμβολαίων, όρων αποζημίωσης ή εγγυήσεων προμηθευτών), η επιστροφή ή το ποσό που αναμένεται να πληρωθεί απευθείας, θα αναγνωρίζεται ως Αποζημίωση όταν, και μόνον όταν, είναι ουσιαστικά βέβαιο ότι η επιστροφή θα εισπραχθεί, αν η οντότητα διακανονίσει τη δέσμευση. Η Αποζημίωση θα αντιμετωπίζεται ως ξεχωριστό περιουσιακό στοιχείο ανακτήσιμο από συναλλαγές με ή χωρίς υποχρέωση ανταπόδοσης στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης. Το ποσό που αναγνωρίζεται για την Αποζημίωση δε θα υπερβαίνει το ποσό της Πρόβλεψης.

Στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης, το έξοδο που αφορά μια πρόβλεψη θα παρουσιάζεται καθαρό - μειωμένο δηλαδή κατά το ποσό της Αποζημίωσης.

Παράδειγμα:

- Μια κρατική υπηρεσία μπορεί να έχει νομική υποχρέωση απέναντι σε ένα πολίτη, λόγω χρηματικής ζημιάς που του έχει προκαλέσει, μετά από παραπλανητική λανθασμένη γνωμάτευση που δόθηκε από ένα υπάλληλο της Υπηρεσίας. Αυτό οδηγεί σε αναγνώριση Πρόβλεψης.
- Η Υπηρεσία εντούτοις, μέσω ασφάλισης έναντι επαγγελματικής ευθύνης, μπορεί να ανακτήσει μέρος ή όλο το ποσό της δαπάνης.

Στις πλείστες περιπτώσεις η οντότητα παραμένει υπεύθυνη για το σύνολο του υπό εξέταση ποσού και θα πρέπει να το διακανονίσει πλήρως αν το τρίτο πρόσωπο (η ασφαλιστική εταιρεία βάσει του πιο πάνω παραδείγματος) αδυνατεί να το αποζημιώσει για οποιοδήποτε λόγο. Αναγνωρίζεται επομένως, Πρόβλεψη για όλο το ποσό της υποχρέωσης και ξεχωριστό ποσό αναμενόμενης Αποζημίωσης, όταν είναι ουσιαστικά βέβαιο ότι η επιστροφή θα εισπραχθεί, αν η οντότητα διακανονίσει την υποχρέωση.

Σε μερικές περιπτώσεις, η οντότητα δε θα είναι υπεύθυνη για τις υπό εξέταση δαπάνες, αν το τρίτο μέρος αδυνατεί να πληρώσει. Σε τέτοια περίπτωση, η οντότητα δεν έχει υποχρέωση για αυτές τις δαπάνες και δε συμπεριλαμβάνονται στην Πρόβλεψη.

3.4 ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΕ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Οι Προβλέψεις θα αναθεωρούνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και θα προσαρμόζονται, για να αντανακλούν την τρέχουσα βέλτιστη εκτίμηση στην εκάστοτε παρούσα αξία. Αν δεν είναι εφεξής πιθανό ότι μια εκροή πόρων, που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη ή υπηρεσίες, θα απαιτηθεί για να διακανονιστεί η δέσμευση, η Πρόβλεψη θα αναστρέφεται.

Όταν χρησιμοποιείται η μέθοδος της προεξόφλησης (βλ. παράγραφο 3.2.3), η λογιστική αξία μιας Πρόβλεψης αυξάνεται σε κάθε περίοδο αναφοράς έτσι ώστε να αντανακλάται η πάροδος του χρόνου. Η εν λόγω αύξηση αναγνωρίζεται ως κόστος δανεισμού.

3.5 ΧΡΗΣΗ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

Μια Πρόβλεψη θα χρησιμοποιείται μόνο για τις συγκεκριμένες δαπάνες για τις οποίες αρχικά αναγνωρίστηκε.

Αναγνωρίζονται, έναντι της αρχικής Πρόβλεψης, μόνο όσες δαπάνες την αφορούν. Καταχωρώντας δαπάνες έναντι μιας Πρόβλεψης που αρχικά είχε αναγνωριστεί για ένα άλλο σκοπό, θα απέκρυπταν την επίδραση των δύο διαφορετικών γεγονότων.

3.6 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗΣ

3.6.1 Επαχθείς Συμβάσεις

Αν μια οικονομική οντότητα έχει μια σύμβαση που καθίσταται επαχθής, η παρούσα δέσμευση (καθαρή από οποιαδήποτε εισπρακτέα ποσά) σύμφωνα με τη σύμβαση, θα αναγνωρίζεται και θα επιμετράται ως Πρόβλεψη.

Πολλές συμβάσεις (για παράδειγμα, κάποιες καθημερινές παραγγελίες αγορών) μπορεί να ακυρώνονται, χωρίς οποιαδήποτε δέσμευση για καταβολή αποζημίωσης στο άλλο μέρος, καθιστώντας τις μη Επαχθείς. Θεωρούνται εκτελεστές συμβάσεις, επομένως δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτού του Εγχειριδίου.

Άλλες συμβάσεις εν αντιθέσει, εμπερικλείουν αμφότερα δικαιώματα και δεσμεύσεις, για κάθε ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη. Όταν τα γεγονότα καθιστούν μια σύμβαση Επαχθή, η σύμβαση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής

αυτού του Εγχειριδίου, όπου μια υποχρέωση υφίσταται επομένως αναγνωρίζεται ως Πρόβλεψη.

Μια σύμβαση είναι επαχθής όταν το αναπόφευκτο κόστος εκπλήρωσης των δεσμεύσεων της σύμβασης, υπερβαίνει τα οικονομικά οφέλη που αναμένεται να προκύψουν σύμφωνα με αυτήν. Το αναπόφευκτο κόστος με βάση τη σύμβαση, αντανακλά το ελάχιστο καθαρό κόστος εξόδου από τη σύμβαση, που είναι το μικρότερο από το κόστος εκτέλεσης της και οποιαδήποτε αποζημίωση ή ποινές που προκύπτουν από αδυναμία εκπλήρωσής της.

Προτού δημιουργηθεί Πρόβλεψη για μια επαχθή σύμβαση, η οντότητα εξετάζει αν υπάρχει και αναγνωρίζει ζημία απομείωσης η οποία ενδεχομένως να προκύψει στα περιουσιακά στοιχεία τα οποία συνδέονται με τη σύμβαση (βλ. Λογιστική Πολιτική «Απομειώσεις»).

Παραδείγματα:

Το πιο κάτω αποτελεί παράδειγμα για το οποίο θα πρέπει να αναγνωρισθεί Πρόβλεψη για επαχθή σύμβαση:

1. Ένα Τμήμα ενοικιάζει ένα πενταόροφο κτήριο από το οποίο αναγκάζεται να ακυρώσει το συμβόλαιο ενοικίασης των δύο ορόφων λόγω για παράδειγμα αναδιάρθρωσης του, δημιουργώντας έτσι επιπλέον χώρο.
2. Οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες υπέγραψαν με μια εταιρεία συμφωνία για προμήθεια του φαρμάκου Α. Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της συμφωνίας, διαπιστώθηκε ότι το συγκεκριμένο φάρμακο δεν ανταποκρίνεται στις αρχικές προσδοκίες, έτσι μετά από έρευνα ανακαλύφθηκε ότι υπάρχει αποτελεσματικότερο φάρμακο και αποφασίστηκε η ακύρωση της συμφωνίας. Οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες πρέπει να εκτελέσουν τη συμφωνία είτε με το να πληρώσουν αποζημίωση στην προμηθεύτρια εταιρεία ή με το να προμηθευτούν το φάρμακο Α και στη συνέχεια να το καταστρέψουν.
3. Ένα Τμήμα υπέγραψε συμφωνία ύψους €80.000 για παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών. Το νέο υπολογιζόμενο κόστος εκτέλεσης της συμφωνίας επανεξετάστηκε πρόσφατα και αναδείχθηκε νέο ψηλότερο κόστος ύψους €140.000. Η εκτέλεση της συμφωνίας δεν άρχισε ακόμη. Η συμφωνία προνοεί ποινή ακύρωσης ύψους €30.000.

Αναγνωρίζεται Πρόβλεψη ύψους €30.000 ως το ελάχιστο καθαρό κόστος εξόδου από τη σύμβαση καθότι αποτελεί το μικρότερο κόστος εκτέλεσης της:

Καθαρό κόστος εκτέλεσης της €60.000 (€140.000 – 80.000) > ποινή ακύρωσης της €30.000.

4. Πιο κάτω παρατίθεται ολοκληρωμένο παράδειγμα αναγνώρισης Πρόβλεψης για επαχθή σύμβαση:

Ένα Τμήμα υπέγραψε σύμβαση ενοικίασης κτηρίου για 10 χρόνια, με ετήσιο ενοίκιο €36.000. Κατά το πέμπτο έτος το Τμήμα αποφάσισε να μεταστεγαστεί σε άλλο κτήριο το οποίο εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες του ενώ παραμένει δεσμευμένο για ενοικίαση του κτηρίου για ακόμη 5 χρόνια. Με βάση τη σύμβαση, το Τμήμα δικαιούται να υπενοικιάσει το κτήριο και λόγω της γενικής μείωσης των ενοικίων μπορεί να αποκομίσει ετήσιο ενοίκιο €24.000.

Αναγνωρίζεται Πρόβλεψη για το επιπρόσθετο κόστος που θα προκύψει με βάση την αρχική σύμβαση ενοικίασης πέραν των αναμενόμενων οικονομικών ωφελειών λόγω της υπενοικίασης.

Το Τμήμα είναι επομένως δεσμευμένο, μέσω της υπογραφής της σύμβασης ενοικίασης (δεσμευτικό γεγονός), για καταβολή €36.000 ετησίως για τα επόμενα πέντε έτη. Αναγνωρίζεται Πρόβλεψη για το ποσό:

$$\begin{array}{rcl} \text{Ετήσια εκροή} - & \text{ετήσια εισροή} = & \text{επιπρόσθετο ετήσιο κόστος} \\ \text{€36.000} - & \text{€24.000} = & \text{€12.000} \end{array}$$

Η Πρόβλεψη που θα πρέπει να αναγνωρισθεί θα ανέλθει στις €60.000 (€12.000 x 5 έτη).

3.6.2 Αναδιάρθρωση

Μια υποχρέωση για αναδιάρθρωση αναγνωρίζεται ως Πρόβλεψη μόνον όταν η οντότητα:

1. έχει ένα λεπτομερές επίσημο Σχέδιο για την αναδιάρθρωση επισημαίνοντας τουλάχιστον:
  - α. την επιχειρηματική δραστηριότητα ή το μέρος της επιχειρηματικής δραστηριότητας που αφορά,
  - β. τις κύριες εγκαταστάσεις που επηρεάζονται,
  - γ. την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τον κατά προσέγγιση αριθμό των εργαζομένων, που θα αποζημιωθούν για τερματισμό της εργασίας τους,

- δ. τις δαπάνες που θα αναληφθούν και
- ε. πότε το Σχέδιο θα εφαρμοστεί

και

- 2. δημιούργησε βάσιμη προσδοκία, σε εκείνους που επηρεάζονται, ότι θα φέρει εις πέρας την αναδιάρθρωση, αρχίζοντας την εφαρμογή αυτού του Σχεδίου ή δηλώνοντας τα κύρια χαρακτηριστικά του στους επηρεαζόμενους.

Μια Πρόβλεψη αναγνωρίζεται ως αναδιάρθρωση μόνο όταν τα Κριτήρια Αναγνώρισης της παραγράφου 3.1 ικανοποιηθούν.

Στο Δημόσιο Τομέα αναδιάρθρωση μπορεί να προκύψει για την ολότητα της κρατικής μηχανής ή για ένα Υπουργείο ή μέρος του ή ακόμη για ένα κυβερνητικό Τμήμα ή Υπηρεσία. Η απόφαση για Αναδιάρθρωση συνήθως λαμβάνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο ή τη Βουλή των Αντιπροσώπων και για να ισχύει η Αναδιάρθρωση, θα πρέπει να ικανοποιούνται και τα δύο πιο πάνω κριτήρια.

Παραδείγματα:

- I. Παραδείγματα γεγονότων που μπορεί να εμπίπτουν στον ορισμό της αναδιάρθρωσης:
  - 1. Πώληση ή τερματισμός μέρους ενός Τμήματος ή Υπηρεσίας,
  - 2. Κλείσιμο ενός παραρτήματος ή τερματισμός ενός επαρχιακού γραφείου ή μεταστέγαση μιας Υπηρεσίας / Οργανισμού από μια Επαρχία/Πόλη/Χωριό σε μια άλλη και
  - 3. Βασικές αναδιοργανώσεις που έχουν σημαντική επίδραση στη φύση ή στον κύκλο εργασιών της οντότητας.
- II. Παραδείγματα γεγονότων που αποδεικνύουν ότι μια οντότητα δημόσιου τομέα άρχισε την εφαρμογή Σχεδίου Αναδιάρθρωσης:
  - 1. Πώληση ή μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων,
  - 2. Γνωστοποίηση πρόθεσης για ακύρωση ενοικιαστήριου συμβολαίου,
  - 3. Διευθέτηση εναλλακτικών επιλογών για τους πελάτες/πολίτες, σε περίπτωση προσφερόμενων υπηρεσιών, ή
  - 4. Δημόσια δήλωση των κύριων χαρακτηριστικών του Σχεδίου. Μια τέτοια ενέργεια αποτελεί τεκμαιρόμενη υποχρέωση για αναδιάρθρωση μόνο εάν γίνει κατά τέτοιο τρόπο και με επαρκείς λεπτομέρειες (δηλαδή ανακοινώνοντας τα κύρια χαρακτηριστικά του Σχεδίου) έτσι ώστε να δημιουργεί βάσιμες προσδοκίες σε τρίτους (για παράδειγμα σε

υπαλλήλους ή αντιπροσώπων τους, πολίτες/χρήστες των υπηρεσιών, προμηθευτές), ότι η οντότητα θα εκπληρώσει το Σχέδιο.

Για να δημιουργείται τεκμαιρόμενη υποχρέωση από ένα Σχέδιο αναδιάρθρωσης, όταν ανακοινώνεται σε εκείνους που επηρεάζονται από αυτό, θα πρέπει η εφαρμογή του να προγραμματίζεται να αρχίσει το συντομότερο δυνατό και να ολοκληρωθεί σε ένα χρονικό πλαίσιο που να αποκλείει ουσιώδεις μεταβολές στο Σχέδιο. Αν αναμένεται ότι θα υπάρξει μεγάλη καθυστέρηση πριν την έναρξη της αναδιάρθρωσης ή ότι η αναδιάρθρωση θα διαρκέσει για μακρύ χρονικό διάστημα, είναι απίθανο το Σχέδιο να εγείρει μια βάσιμη προσδοκία σε τρίτους ότι η οικονομική οντότητα επί του παρόντος δεσμεύεται σε αναδιάρθρωση, γιατί το μεγάλο χρονικό διάστημα παρέχει ευκαιρίες στην οντότητα δημόσιου τομέα να μεταβάλλει τα Σχέδια της.

Μια Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ή της Βουλής των Αντιπροσώπων για αναδιάρθρωση, η οποία λαμβάνεται πριν από την ημερομηνία αναφοράς, δεν καταλήγει σε μια τεκμαιρομένη υποχρέωση κατά την ημερομηνία αναφοράς, εκτός αν η οντότητα δημόσιου τομέα έχει, πριν από την ημερομηνία αναφοράς:

- α. αρχίσει να εφαρμόζει το Σχέδιο αναδιάρθρωσης ή
- β. δηλώσει τα κύρια χαρακτηριστικά του Σχεδίου αναδιάρθρωσης σε εκείνους που επηρεάζονται από αυτό με επαρκώς καθορισμένο τρόπο ώστε να δημιουργήσει μια βάσιμη προσδοκία σε αυτούς, ότι η οντότητα θα φέρει εις πέρας την αναδιάρθρωση.

Εάν μια οντότητα δημόσιου τομέα ξεκινήσει την υλοποίηση ενός προγράμματος αναδιάρθρωσης ή ανακοινώσει τα κύρια χαρακτηριστικά του σε εκείνους που επηρεάζει, μόνο μετά την ημερομηνία αναφοράς, απαιτείται γνωστοποίηση σύμφωνα με τη Λογιστική Πολιτική «Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς» εάν η αναδιάρθρωση είναι ουσιαστική και η έλλειψη γνωστοποίησης θα μπορούσε να επηρεάσει τις οικονομικές αποφάσεις που λαμβάνουν οι χρήστες βασιζόμενοι στις οικονομικές καταστάσεις.

3.6.2.1 Πώληση ή μεταβίβαση δραστηριοτήτων

Καμία δέσμευση δεν προκύπτει από ανακοίνωση απόφασης πώλησης μιας δραστηριότητας. μέχρις ότου η οντότητα δημόσιου τομέα δεσμευτεί στην πώληση, δηλαδή υπάρξει μια δεσμευτική συμφωνία πώλησης η οποία αναδεικνύει τον αγοραστή.

Σε αντίθετη περίπτωση μη ανάδειξης αγοραστή, η απόφαση της οντότητας για πώληση της δραστηριότητας δε θεωρείται δεσμευτική και άρα δεν υπάρχει δεσμευτική συμφωνία πώλησης. Ο λόγος είναι γιατί σε περίπτωση που δεν υπάρξει μια δεσμευτική συμφωνία πώλησης, η οντότητα μπορεί να αναθεωρήσει την άποψή της για πώληση, κυρίως σε περίπτωση που δεν εντοπισθεί ένας αγοραστής με αποδεκτούς όρους.

Όταν μια πώληση αποτελεί μέρος μιας αναδιάρθρωσης, τεκμαιρόμενη υποχρέωση μπορεί να προκύψει για τα μέρη της αναδιάρθρωσης προτού υπάρξει μια δεσμευτική συμφωνία πώλησης.

Στο δημόσιο τομέα η αναδιάρθρωση μπορεί να εμπλέκει τη μεταφορά δραστηριοτήτων από μια οντότητα δημόσιου τομέα σε μια άλλη έναντι ή όχι χρηματικής ανταπόδοσης. Τέτοια μεταφορά προκύπτει μετά από Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και δεν αποτελεί δεσμευτική συμφωνία που να οδηγεί σε τεκμαιρόμενη υποχρέωση. Ως εκ τούτου η προτεινόμενη μεταφορά δεν οδηγεί σε αναγνώριση Πρόβλεψης αλλά μπορεί να χρειάζεται γνωστοποίηση στις Σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων στη βάση άλλων Λογιστικών Πολιτικών όπως «Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς» και «Γνωστοποιήσεις για συνδεδεμένα μέλη».

3.6.2.2 Πρόβλεψη για Αναδιάρθρωση

Μια πρόβλεψη αναδιάρθρωσης θα περιλαμβάνει μόνο τις άμεσες δαπάνες που προκύπτουν από την αναδιάρθρωση οι οποίες:

- α. αναγκαστικά προέρχονται από αναδιάρθρωση **και**
- β. δεν συνδέονται με τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες της οντότητας δημόσιου τομέα.

Οι αναγνωρίσιμες μελλοντικές λειτουργικές ζημίες μέχρι την ημερομηνία μιας αναδιάρθρωσης δεν περιλαμβάνονται σε μια πρόβλεψη, εκτός αν αυτές αφορούν:

- α. πληρωμές για πλεονάζον προσωπικό που προκύπτουν ως απόρροια της αναδιάρθρωσης,
- β. ζημίες απομείωσης,
- γ. χρεώσεις επαγγελματιών ή
- δ. λειτουργικές ζημίες που αφορούν Επαχθή Σύμβαση και προστίματα.

Μια πρόβλεψη αναδιάρθρωσης δεν περιλαμβάνει δαπάνες, όπως:

- α. επανεκπαίδευση ή μετάθεση εν ενεργεία προσωπικού·
- β. μάρκετινγκ (προώθησης και διαφήμισης)·
- γ. επενδύσεις σε νέα συστήματα και δίκτυα διανομής·
- δ. μελλοντικές λειτουργικές ζημιές εκτός αν αφορούν Επαχθή Σύμβαση.

Αυτές οι δαπάνες αφορούν μελλοντικές ενέργειες της οντότητας και δεν αποτελούν υποχρεώσεις για αναδιάρθρωση κατά την ημερομηνία αναφοράς. Τέτοιες δαπάνες αναγνωρίζονται στην ίδια βάση που θα αναγνωρίζονταν αν προέκυπταν ανεξάρτητα από μια αναδιάρθρωση.

Κέρδη από αναμενόμενη διάθεση περιουσιακών στοιχείων, ακόμη και αν η πώληση των περιουσιακών στοιχείων λογίζεται ως μέρος της αναδιάρθρωσης, δε λαμβάνονται υπόψη στην επιμέτρηση μιας Πρόβλεψης.

3.7 ΣΥΝΟΨΙΖΟΝΤΑΣ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

Οι λογιστικές εγγραφές ως επακόλουθο των πιο πάνω πληροφοριών συνοψίζονται στο πιο κάτω διάγραμμα:

	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Αναγνώριση Πρόβλεψης (βλ. παρ. 3.1)	Έξοδο / Στοιχείο Ενεργητικού	Υποχρέωση – Πρόβλεψη
Αναστροφή της προεξόφλησης (unwinding of discount) (βλ. παρ. 3.2.3)	Έξοδα: Κόστος Χρηματοδότησης	Υποχρέωση - Πρόβλεψη
Αποζημίωση (βλ. παρ. 3.3)	Αποζημίωση (Στοιχείο Ενεργητικού)	Έξοδο
Αναστροφή της Πρόβλεψης (βλ. παρ. 3.4)	Υποχρέωση – Πρόβλεψη	Έξοδο / Στοιχείο Ενεργητικού
Χρήση της Πρόβλεψης (βλ. παρ. 3.5)	Υποχρέωση - Πρόβλεψη	Μετρητά / Τράπεζα

Λεπτομερής περιγραφή των λογιστικών εγγραφών παρατίθεται στο **Παράρτημα III**.

4. ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ

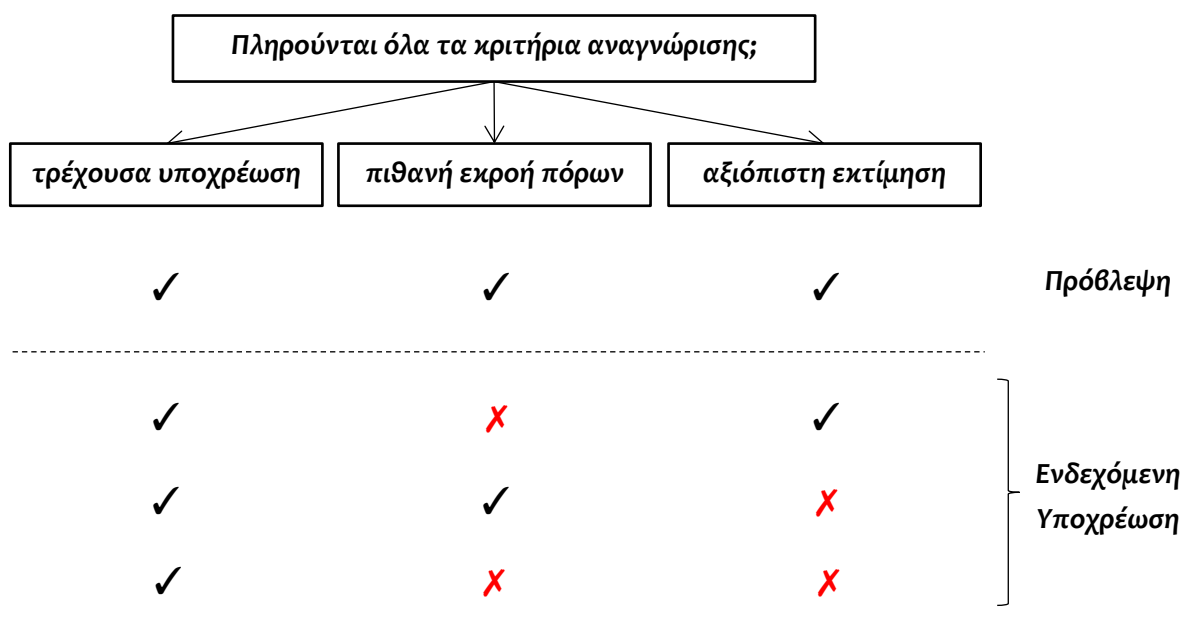
Η ενδεχόμενη υποχρέωση δεν αναγνωρίζεται, αλλά γνωστοποιείται στις Σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων.

Ενδεχόμενη υποχρέωση προκύπτει για ένα από τους πιο κάτω λόγους:

1. Δύναται να υπάρξει υποχρέωση, καθώς δεν έχει επιβεβαιωθεί ακόμη ότι η οντότητα έχει τρέχουσα υποχρέωση που θα οδηγήσει σε μια εκροή πόρων ή άλλο γεγονός που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη/υπηρεσίες. Υπάρχει δηλαδή μικρή πιθανότητα τρέχουσας υποχρέωσης [βλ. παράγραφο 3.1 (3)], ή
2. Τρέχουσα υποχρέωση η οποία δεν πληροί τα κριτήρια αναγνώρισης όπως ορίζονται στην παράγραφο 3.1 (επειδή είτε δεν είναι πιθανή η εκροή πόρων/άλλου γεγονότος είτε το ποσό της υποχρέωσης δεν μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα).

Αν ένας από τους πιο πάνω λόγους ισχύει, **δε** γίνεται Πρόβλεψη ως έξοδο στις Οικονομικές Καταστάσεις της περιόδου αναφοράς, αλλά γίνεται γνωστοποίηση μιας Ενδεχόμενης Υποχρέωσης στις Σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων.

Τα πιο πάνω συνοψίζονται στο πιο κάτω διάγραμμα:

Όταν μια εκροή πόρων ή άλλο γεγονός είναι Απομακρυσμένο να συμβεί [βλ. παράγραφο 3.1 (3)], δηλαδή υπάρχει μηδαμινή ή ελάχιστη πιθανότητα τρέχουσας υποχρέωσης, δεν έχει καμία επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Δηλαδή δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη αλλά και ούτε γνωστοποιείται Ενδεχόμενη Υποχρέωση.

Η ενδεχόμενη υποχρέωση, επαναξιολογείται συνεχώς, στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, για εκτίμηση κατά πόσο το ποσοστό πιθανότητας άλλαξε και από δυνατόν κατέστη πιθανόν ή απομακρυσμένο ή σίγουρο. Μόλις μια ενδεχόμενη υποχρέωση:

- καθίσταται πιθανή, αναγνωρίζεται Πρόβλεψη ως δαπάνη στις Οικονομικές Καταστάσεις της περιόδου αναφοράς, **ή**
- καθίσταται απομακρυσμένη τερματίζεται η γνωστοποίηση της, **ή**
- καθίσταται σίγουρη αναγνωρίζεται Υποχρέωση ως Δαπάνη στις Οικονομικές Καταστάσεις της περιόδου αναφοράς.

Παράλληλα, εάν κατά την επαναξιολόγηση μιας ενδεχόμενης υποχρέωσης η οποία ήταν πιθανή ενώ το ποσό δε μπορούσε να εκτιμηθεί αξιόπιστα, το ποσό μπορεί πλέον να εκτιμηθεί αξιόπιστα, τερματίζεται η γνωστοποίηση και αναγνωρίζεται Πρόβλεψη ως δαπάνη στις Οικονομικές Καταστάσεις της περιόδου αναφοράς.

Παράδειγμα:

- Ένα Τμήμα κατά την εκτέλεση των εργασιών του μπορεί να παρέβηκε έναν Περιβαλλοντικό Νόμο, που ενδεχομένως να δημιουργούσε τρέχουσα υποχρέωση για αποκατάσταση της ζημιάς, αλλά παραμένει αβέβαιο κατά πόσο προκλήθηκε ή όχι οποιαδήποτε ζημιά στο περιβάλλον. Το Τμήμα επομένως δεν αναφέρει οτιδήποτε στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Όταν σε μεταγενέστερο στάδιο καταστεί βέβαιο ότι προκλήθηκε ζημιά στο περιβάλλον και θα χρειαστεί επαναφορά στην αρχική του κατάσταση, το Τμήμα θα αναγνωρίσει Πρόβλεψη καθότι η εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη είναι πλέον πιθανή και το ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Εάν είναι δυνατόν ή/και το ποσό δε μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, γνωστοποιείται ενδεχόμενη υποχρέωση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Στο **Παράρτημα IV** παρατίθεται διάγραμμα ροής με τις σχετικές ερωτήσεις η απάντηση των οποίων καθορίζει τη σχετική ενημέρωση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

5. ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ

Γενικά ένα ενδεχόμενο περιουσιακό στοιχείο δεν αναγνωρίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις αλλά γνωστοποιείται στις Σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων όταν μια εισροή οικονομικών ωφελειών ή υπηρεσιών είναι πιθανή.

Ενδεχόμενο περιουσιακό στοιχείο συνήθως προκύπτει από απρόβλεπτα ή άλλα μη αναμενόμενα γεγονότα τα οποία:

- α. δεν είναι πλήρως εντός του ελέγχου του Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας και
- β. δημιουργούν πιθανότητα εισροής οικονομικών ωφελειών ή υπηρεσιών στην οντότητα.

Παράδειγμα:

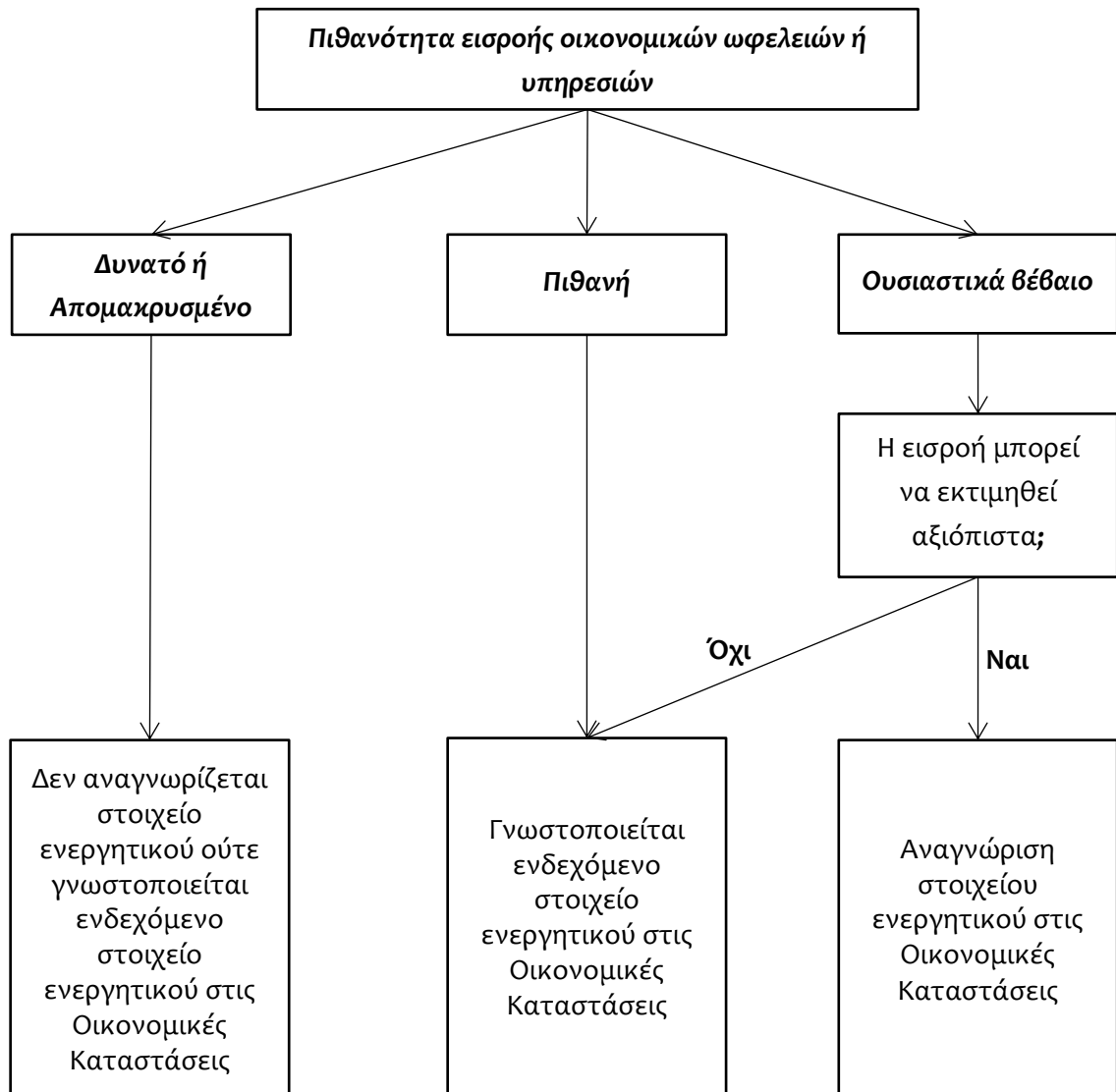
- Μια οντότητα έχει προσφύγει δικαστικά και έχει μια αξίωση έναντι τρίτου προσώπου, με το αποτέλεσμα να είναι αβέβαιο.

Το ενδεχόμενο περιουσιακό στοιχείο δεν αναγνωρίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις, δεδομένου ότι αυτό θα μπορούσε να καταλήξει σε αναγνώριση Εσόδων τα οποία μπορεί να μην πραγματοποιηθούν ποτέ. Εντούτοις, όταν η πραγματοποίηση Εσόδων είναι ουσιαστικά βέβαιη, τότε το σχετικό περιουσιακό στοιχείο δεν αποτελεί πλέον ενδεχόμενο περιουσιακό στοιχείο και η αναγνώριση του πρέπει να γίνει.

Ένα ενδεχόμενο περιουσιακό στοιχείο επαναξιολογείται συνεχώς, στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, για εκτίμηση κατά πόσο οι νέες εξελίξεις αντικατοπτρίζονται ορθά στις Οικονομικές Καταστάσεις. Βάσει της εκτίμησης:

- Αν έχει καταστεί **ουσιαστικά βέβαιο**, ότι μια εισροή οικονομικών ωφελειών ή υπηρεσιών θα προκύψει η οποία μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, το περιουσιακό στοιχείο και το σχετικό έσοδο αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της περιόδου στην οποία η μεταβολή συμβαίνει.
- Αν μια εισροή οικονομικών ωφελειών ή υπηρεσιών έχει καταστεί **πιθανή**, η οντότητα γνωστοποιεί το ενδεχόμενο περιουσιακό στοιχείο στις Οικονομικές Καταστάσεις.
- Αν μια εισροή οικονομικών ωφελειών ή υπηρεσιών έχει καταστεί **δυνατή ή απομακρυσμένη**, η οντότητα δεν κάνει καμία ενέργεια στις Οικονομικές Καταστάσεις.

5.1 Συνοψίζοντας: Αναγνώριση Ενδεχόμενου Περιουσιακού Στοιχείου

6. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

6.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Το Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία έχει την αρμοδιότητα να:

α. Κατανοήσει και εφαρμόσει τις πρόνοιες του παρόντος Εγχειριδίου. Η εφαρμογή του παρόντος Εγχειριδίου διαχωρίζεται πρακτικά σε δύο επίπεδα:

i. Υφιστάμενες Υποθέσεις

- να εντοπίσει, αξιολογήσει, καταχωρήσει, αποτιμήσει όλες τις Υπουργικές Αποφάσεις, Πολιτικές Δεσμεύσεις, Νόμους, Εγκυκλίους, Εξαγγελίες, Συμβάσεις ή/και Αγωγές που είναι σε ισχύ, αφορούν και επηρεάζουν τις λειτουργίες του Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας, οι οποίες ενδεχομένως να δημιουργήσουν Υποχρέωση ή Ενδεχόμενη Υποχρέωση για τη Δημοκρατία,
- να εντοπίσει, αξιολογήσει, αποτιμήσει όλες τις Συμβάσεις ή/και Αγωγές που είναι σε ισχύ, αφορούν και επηρεάζουν τις λειτουργίες του Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας, οι οποίες ενδεχομένως να δημιουργήσουν Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο.

ii. Νέες Υποθέσεις

- να αξιολογήσει κάθε νέα Υπουργική Απόφαση, Πολιτική Δέσμευση, Νόμο, Εγκύκλιο, Εξαγγελία, Σύμβαση ή/και Αγωγή που αφορά και επηρεάζει τις λειτουργίες του Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας, κατά πόσο ενδεχομένως δημιουργήσουν Υποχρέωση ή Ενδεχόμενη Υποχρέωση για τη Δημοκρατία,
- να αξιολογήσει κάθε νέα Σύμβαση ή/και Αγωγή που αφορά και επηρεάζει τις λειτουργίες του Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας και η οποία ενδεχομένως να δημιουργήσει Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο.

β. Καθορίσει, εντός της αρμοδιότητάς του, διαδικασίες για την εφαρμογή του παρόντος Εγχειριδίου. Για καλύτερη οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων που θα πρέπει να καθοριστούν, στο **Παράρτημα Ι** συμπεριλαμβάνονται κατευθυντήριες γραμμές που θα μπορούσαν να υιοθετηθούν από το Υπουργείο / Τμήμα.

Ο Λειτουργός / οι Λειτουργοί Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις που ορίστηκε / ορίστηκαν από το Γενικό Διευθυντή / Διευθυντή Τμήματος έχει / έχουν την αρμοδιότητα να:

Καθορίσει, εντός της αρμοδιότητάς του, διαδικασίες οι οποίες θα εγκριθούν από το Γενικό Διευθυντή / Διευθυντή για τον εντοπισμό, αξιολόγηση, καταχώρηση σε Μητρώο όλων των Υπουργικών Αποφάσεων, Πολιτικών Δεσμεύσεων, Νόμων, Εγκυκλίων, Εξαγγελιών ή/και Συμβάσεων που αφορούν και επηρεάζουν τις λειτουργίες του

Υπουργείου ή/και των Τμημάτων του. Για καλύτερη κατανόηση και στήριξη της προσπάθειας αυτής, στο **Παράρτημα II** συμπεριλαμβάνονται κατευθυντήριες γραμμές που θα μπορούσαν να υιοθετηθούν από το Υπουργείο / Τμήμα.

Ο Λειτουργός / οι Λειτουργοί **δε** μπορεί να είναι άτομο / άτομα της Διεύθυνσης Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου, οι αρμοδιότητες της οποίας είναι συγκεκριμένες και επεξηγούνται πιο κάτω.

Η Διεύθυνση Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου έχει την αρμοδιότητα να καθορίσει αποτελεσματικές πρακτικές και ελέγχους για να:

- α. Ενημερωθεί έγκαιρα για όλους τους Λειτουργούς Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις που ορίστηκαν από το Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία και ασχολούνται με δραστηριότητες ή ενέργειες οι οποίες δυνατόν να δεσμεύουν οικονομικά τη Δημοκρατία,
- β. Επιβεβαιώσει ότι όλοι οι αρμόδιοι Λειτουργοί είναι ορθά και πλήρως ενημερωμένοι όσον αφορά την αρμοδιότητα τους για εντοπισμό, διαχείριση, μετρίαση και αναφορά όλων των Προβλέψεων, Ενδεχόμενων Υποχρεώσεων και Ενδεχόμενων Περιουσιακών Στοιχείων που ενδεχομένως να προκύψουν,
- γ. Συλλέξει έγκαιρα όλη την πληροφόρηση από τους Λειτουργούς Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις και αναφέρει την ανάγκη συμπερίληψης / αναφοράς Πρόβλεψης / Ενδεχόμενης Υποχρέωσης / Ενδεχόμενου Περιουσιακού Στοιχείου στις Οικονομικές Καταστάσεις,
- δ. Παραλάβει, στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, το Μητρώο από τον Διαχειριστή του Μητρώου του Υπουργείου,
- ε. Ελέγχει και αξιολογεί όλα τα στοιχεία που καταχωρήθηκαν στο Μητρώο και επιβεβαιώνει για την ορθότητά τους,
- στ. Ελέγχει και αξιολογεί τις Συμβάσεις / Συμφωνίες που καταχωρήθηκαν στο Μητρώο οι οποίες ενδεχομένως να καταστούν Επαχθείς και επιβεβαιώνει ότι συνάδουν με τις πρόνοιες της παραγράφου 3.6.1 «Επαχθείς Συμβάσεις»,
- ζ. Εξετάσει όλες τις Συμβάσεις / Συμφωνίες που έχει το Υπουργείο με τρίτους, οι οποίες ενδεχομένως να επιφέρουν οικονομικά οφέλη στη Δημοκρατία,
- η. Επιβεβαιώσει ότι το ποσό που καθορίστηκε στο Μητρώο είναι όσο το δυνατό το πιο ακριβές ποσό (αποτελεί τη βέλτιστη εκτίμηση), βάσει προκαθορισμένης μεθοδολογίας (όπως επεξηγείται στην παράγραφο 3.2),
- θ. Αξιολογήσει κατά πόσο τα κριτήρια αναγνώρισης Πρόβλεψης πληρούνται, εξετάσει κατά πόσο θα πρέπει να συμπεριληφθεί Πρόβλεψη ή Ενδεχόμενη Υποχρέωση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Στην περίπτωση συμπερίληψης Πρόβλεψης, να διαχωρίσει τις Υποχρεώσεις μεταξύ βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων,

- ι. Αξιολογήσει κατά πόσο τα κριτήρια αναγνώρισης Ενδεχόμενου Περιουσιακού Στοιχείου πληρούνται και κατά πόσο θα πρέπει να συμπεριληφθεί Περιουσιακό Στοιχείο ή γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις,
- ια. Καταχωρήσει τις σχετικές λογιστικές εγγραφές στο λογιστικό σύστημα,
- ιβ. Παρέχει την πληροφόρηση στην Ομάδα Έργου του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας εντός των καθορισμένων ημερομηνιών που θα δοθούν με σχετική Εγκύκλιο του και στη βάση του προκαθορισμένου Εντύπου για την κάθε περιοχή, που παρατίθεται στο παρόν εγχειρίδιο,
- ιγ. Εκτελεί, ανά τακτά χρονικά διαστήματα και όχι πέραν του εξαμήνου, έλεγχο για να επιβεβαιώσει ότι όλη η πληροφόρηση που συλλέχθηκε και συμπεριλήφθηκε στο Μητρώο, συνάδει με τις πρόνοιες της παραγράφου 3,
- ιδ. Επιβεβαιώνει ότι, όλη η σχετική πληροφόρηση που συμπεριλήφθηκε στο Μητρώο, φυλάσσεται στο Αρχείο του Υπουργείου / Τμήματος / Υπηρεσίας ως αποδεικτικό στοιχείο που θα χρησιμοποιηθεί κατά τον έλεγχο τόσο από το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας όσο και από το Γενικό Ελεγκτή.

Η πληροφόρηση θα συμπεριληφθεί στο ειδικά διαμορφωμένο αρχείο της Excel για το οποίο δίνονται επεξηγήσεις στα Έντυπα της Παραγράφου 8 του παρόντος Εγχειριδίου. Η πληροφόρηση που δίνεται στο αρχείο της Excel να συνοδεύεται με όλα τα σχετικά αποδεικτικά έγγραφα.

Η Νομική Υπηρεσία έχει την αρμοδιότητα να:

Γίνονται διαβουλεύσεις με τη Νομική Υπηρεσία για καθορισμό των αρμοδιοτήτων της.

Το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, μέσω της Ομάδας Έργου έχει την αρμοδιότητα να:

- α. Αναπτύσσει, αναθεωρεί και εποπτεύει την εφαρμογή και συντήρηση των προνοιών του παρόντος εγχειριδίου καθώς επίσης και παρέχει ερμηνευτική συμβουλή, όπου αυτή χρειάζεται,
- β. Συλλέγει όλη τη σχετική πληροφόρηση από τα Υπουργεία,
- γ. Αξιολογεί την πληροφόρηση. Συγκεκριμένα θα εξετάσει κατά πόσο το Μητρώο είναι πλήρως και ορθά συμπληρωμένο, τα κριτήρια αναγνώρισης πληρούνται, η αποτίμηση έγινε ορθά και αν έγινε ορθά ο διαχωρισμός των Υποχρεώσεων μεταξύ βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων,
- δ. Περιλαμβάνει τις Προβλέψεις, τις Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και το Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο στις ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις.

6.2 ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

1. Η Διεύθυνση Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου είναι αρμόδια να εποπτεύει και ελέγχει την υλοποίηση των προνοιών που τίθενται στο παρόν εγχειρίδιο. Σε περίπτωση που εντοπιστούν σημαντικές δυσκολίες στην υλοποίηση ή κενά κατά την εκτέλεση ή θέματα μη συμμόρφωσης, θα πρέπει να αναφερθούν στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ή/και στο Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, μαζί με προτάσεις για αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν.
2. Ο Γενικός Ελεγκτής έχει την αρμοδιότητα του ελέγχου της συμμόρφωσης των Υπουργείων / Τμημάτων με τις πρόνοιες του παρόντος εγχειριδίου στα πλαίσια του ετήσιου ελέγχου των Υπουργείων/Τμημάτων/Υπηρεσιών σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου.

7. ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Για κάθε κατηγορία Πρόβλεψης θα γνωστοποιούνται τα εξής:

- α. η λογιστική αξία στην αρχή και στο τέλος κάθε λογιστικής περιόδου;
- β. επιπρόσθετες Προβλέψεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων και αυξήσεων στις υφιστάμενες Προβλέψεις;
- γ. όσα ποσά υλοποιήθηκαν (δηλαδή υποχρεώσεις που κατέστησαν σίγουρες και αναγνωρίστηκαν έναντι της Πρόβλεψης) κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς;
- δ. μη υλοποιημένα ποσά που αναστράφηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου; και
- ε. η αύξηση κατά τη διάρκεια της περιόδου στο προεξοφλημένο ποσό η οποία οφείλεται στην πάροδο του χρόνου και στις επιδράσεις της αλλαγής στο προεξοφλητικό επιτόκιο.

Επίσης θα γνωστοποιούνται για κάθε κατηγορία Πρόβλεψης:

- α. σύντομη περιγραφή της φύσης της υποχρέωσης και ο αναμενόμενος χρόνος εκροής πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη ή υπηρεσίες;
- β. ένδειξη αβεβαιοτήτων σχετικά με το ποσό ή το χρόνο των υπό αναφορά εκροών. Όταν χρειάζεται να δοθούν σαφής πληροφορίες, η οντότητα δημόσιου τομέα θα γνωστοποιήσει τις κύριες υποθέσεις σχετικά με το μέλλον όπως αυτές περιγράφονται στην παράγραφο 3.2.4.; και
- γ. το ποσό οποιασδήποτε αναμενόμενης αποζημίωσης, δηλώνοντας το ποσό περιουσιακού στοιχείου που αναγνωρίστηκε για τη σχετική αναμενόμενη αποζημίωση.

Για κάθε κατηγορία Ενδεχόμενης Υποχρέωσης θα γνωστοποιεί μια σύντομη περιγραφή της φύσης της Ενδεχόμενης Υποχρέωσης και όπου είναι πρακτικό:

- α. υπολογισμό του οικονομικού της αντίκτυπου, όπως περιγράφεται στην παράγραφο 3.2;
- β. μια ένδειξη των αβεβαιοτήτων που σχετίζονται με το ποσό ή το χρόνο της εκροής; και
- γ. την πιθανότητα οποιασδήποτε αποζημίωσης.

Για την ομαδοποίηση των Προβλέψεων και Ενδεχόμενων Υποχρεώσεων σε μια κατηγορία, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά πόσο η φύση τους είναι ίδια έτσι ώστε να μπορεί να επιτευχθεί μια ενιαία δήλωση, όπως απαιτείται από τις πρόνοιες των πιο πάνω παραγράφων. Είναι επομένως σωστό να τύχουν χειρισμό ως μια ενιαία κατηγορία Πρόβλεψης, ποσά που σχετίζονται με την ίδια τάξη υποχρέωσης, ενώ για παράδειγμα δε θα είναι σωστό να τύχουν χειρισμό ως μια ενιαία κατηγορία ποσά που

σχετίζονται με αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημιάς με αυτά που σχετίζονται με Αγωγές.

Όταν μια Πρόβλεψη και μια Ενδεχόμενη Υποχρέωση προέρχονται από τις ίδιες συνθήκες και αιτίες, θα γίνονται οι γνωστοποιήσεις που απαριθμούνται πιο πάνω, έτσι ώστε να φαίνεται ότι υπάρχει σύνδεση μεταξύ τους.

Στις περιπτώσεις όπου η οντότητα δημόσιου τομέα χρησιμοποιεί εξωτερικό εκτιμητή για αποτίμηση μιας Πρόβλεψης, θα γνωστοποιεί όλες τις σχετικές πληροφορίες αποτίμησης.

Όπου η εισροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη ή υπηρεσίες είναι πιθανή, θα γνωστοποιείται μια γενική περιγραφή της φύσης του Ενδεχόμενου Περιουσιακού Στοιχείου καθώς επίσης, όπου είναι πρακτικό, ο υπολογισμός του οικονομικού της αντίκτυπου, όπως περιγράφεται στην παράγραφο 3.2.

Οι γνωστοποιήσεις Ενδεχόμενου Περιουσιακού Στοιχείου θα γίνονται για εκείνες τις περιπτώσεις όπου είναι λογικά αναμενόμενο ότι οφέλη θα εισρεύσουν. Είναι σημαντικό ότι τέτοιες γνωστοποιήσεις θα αποφεύγουν να δίνουν παραπλανητικές πληροφορίες σχετικά με την πιθανότητα αναγνώρισης Εσόδων. Για παράδειγμα Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο μπορεί να προκύψει από συμβόλαιο όπου μια οντότητα δημόσιου τομέα παραχωρεί δικαιώματα σε μια ιδιωτική εταιρεία για εξόρυξη υδρογονανθράκων. Πέραν της γνωστοποίησης της φύσης της συμφωνίας μεταξύ των δύο οντοτήτων, το Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο θα πρέπει να αποτιμηθεί στην περίπτωση όπου είναι εφικτός ο υπολογισμός της ποσότητας των υδρογονανθράκων που μπορεί να εξορυχθούν καθώς επίσης και ο χρόνος όπου η εισροή χρηματικών ροών θα αρχίσει. Στην περίπτωση όπου δεν υπάρχουν ενδείξεις αποθεμάτων ή άλλες συνθήκες υπερισχύουν που να δεικνύουν ότι είναι απίθανο οποιαδήποτε αποθέματα θα εξορυχθούν, η οντότητα δημόσιου τομέα δε θα γνωστοποιήσει οτιδήποτε, εφόσον δεν είναι πιθανή η εισροή πόρων.

Οι γνωστοποιήσεις Ενδεχόμενου Περιουσιακού Στοιχείου περικλείουν Έσοδα με και Έσοδα χωρίς υποχρέωση ανταπόδοσης. Κατά πόσο υπάρχει Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο σε σχέση με Έσοδα από φορολογία, εναπόκειται στο κατά πόσο υπάρχει και τι αποτελεί φορολογικό γεγονός (taxable event). Ο καθορισμός του φορολογικού γεγονότος και οι πιθανές επιπτώσεις τους για γνωστοποιήσεις Ενδεχόμενου Περιουσιακού Στοιχείου ως απόρροια Εσόδων από φορολογία, επεξηγούνται στη σχετική Λογιστική Πολιτική.

Στις περιπτώσεις όπου για την Ενδεχόμενη Υποχρέωση και το Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο δεν είναι πρακτικό να γνωστοποιηθούν οι πληροφορίες όπως απαιτούνται πιο πάνω, θα πρέπει να γνωστοποιηθεί αυτή η πρακτική δυσκολία.

Σε σπάνιες περιπτώσεις, η γνωστοποίηση όλων ή μέρους των πληροφοριών που απαιτούνται πιο πάνω, μπορεί να φέρουν σε δυσμενή θέση μια οντότητα δημόσιου τομέα, κατά τη διάρκεια αντιπαράθεσης με ένα τρίτο μέρος στα πλαίσια μιας Πρόβλεψης, Ενδεχόμενης Υποχρέωσης ή Ενδεχόμενου Περιουσιακού Στοιχείου. Σε αυτές τις περιπτώσεις η οντότητα δε χρειάζεται να γνωστοποιήσει όλες τις πληροφορίες αλλά θα γνωστοποιήσει τη φύση της αντιπαράθεσης μαζί με το γεγονός και το λόγο της μη γνωστοποίησης της απαιτούμενης πληροφόρησης.

8. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΜΗΤΡΩΟΥ

Όλες οι τρέχουσες υποχρεώσεις οι οποίες οδηγούν είτε σε συμπερίληψη Πρόβλεψης ή γνωστοποίηση Ενδεχόμενης Υποχρέωσης ή Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο στις Οικονομικές Καταστάσεις, θα τηρούνται σε Μητρώο, το οποίο είναι σε μορφή Excel, και θα πρέπει να ενημερώνεται και επαναξιολογείται συνεχώς καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Το Μητρώο θα ενημερώνεται είτε με νέες υποχρεώσεις ή απαιτήσεις που προκύπτουν από συμφωνίες ή άλλα γεγονότα, είτε με τροποποιήσεις των υφιστάμενων υποχρεώσεων ή απαιτήσεων, όπως εξηγείται πιο κάτω.

Στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, όλες οι καταχωρήσεις στο Μητρώο, τόσο οι υποχρεώσεις όσο και οι απαιτήσεις, θα επαναξιολογούνται για κατηγοριοποίηση και αποτίμηση τους, καθώς και για τον υπολογισμό των απαραίτητων λογιστικών εγγραφών ή/και γνωστοποιήσεων.

Στο Μέρος Α εξηγείται ο τρόπος συμπλήρωσης του Μητρώου για τις Προβλέψεις και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις ενώ στο Μέρος Β εξηγείται ο τρόπος συμπλήρωσης του Μητρώου για τα Ενδεχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία.

A. Μητρώο Προβλέψεων / Ενδεχόμενων Υποχρεώσεων

Έντυπο 1 – Αγωγές και Αξιώσεις που είναι σε εξέλιξη

Το Έντυπο συμπληρώνεται για να παρέχει πλήρη πληροφόρηση σχετικά με κάθε ΝΕΑ Πρόβλεψη ή Ενδεχόμενη Υποχρέωση σχετικά με Αγωγή η οποία προέκυψε μεταξύ της τρέχουσας περιόδου αναφοράς και της τελευταίας / πιο πρόσφατης αποστολής πληροφόρησης. Το Έντυπο επικαιροποιείται ανάλογα με την εξέλιξη της Αγωγής.

Επιπλέον, το Έντυπο συμπληρώνεται σε περίπτωση που μια Πρόβλεψη ή Ενδεχόμενη Υποχρέωση σχετικά με μια Αγωγή η οποία στο παρελθόν θεωρήθηκε ως λήξασα ή διαγραφείσα, τώρα χρήζει ανάγκης επαναφοράς της ως Πρόβλεψη, με την αναγνώριση ποσού ή ως Ενδεχόμενη Υποχρέωση, με τη γνωστοποίηση στις Σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων.

Νοείται ότι στο Μητρώο των Αγωγών και για όλα τα στοιχεία που συμπεριλαμβάνονται σε αυτό, τηρούνται οι πρόνοιες της κείμενης Νομοθεσίας περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Ν. 125(Ι)/2018).

Η πληροφόρηση που πρέπει να δοθεί εξηγείται σε κάθε πεδίο του Εντύπου:

1. Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία
  - να συμπληρωθεί το όνομα της οντότητας την οποία αφορά η Αγωγή
2. Έτος αναφοράς
  - να συμπληρωθεί το τρέχον έτος αναφοράς με λήξη 31 Δεκεμβρίου
3. Όνομα Αγωγής
  - να συμπληρωθεί το όνομα του/των εναγόντα/εναγόντων
4. Αριθμός Αγωγής
  - να συμπληρωθεί ο αριθμός της Αγωγής μόνο σε περίπτωση που διαφέρει από αυτόν που έχει καταχωρημένο η Νομική Υπηρεσία. Ο αριθμός που θα δοθεί θα παραμείνει ο ίδιος και θα είναι μοναδικός για κάθε Αγωγή.
5. Ημερομηνία έναρξης Υποχρέωσης
  - να συμπληρωθεί η ημερομηνία από την οποία δημιουργήθηκε η υποχρέωση στο Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία. Συνήθως είναι η ίδια με αυτήν που καταχωρήθηκε η Αγωγή.
6. Επαρχία / Είδος Δικαστηρίου
  - να συμπληρωθεί το Επαρχιακό Δικαστήριο στο οποίο υποβλήθηκε η Αγωγή
  - να συμπληρωθεί το Είδος του Δικαστηρίου που επιδικάζει την Αγωγή
7. Αγωγές και Αξιώσεις
  - α. Βασικό Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία
Να συμπληρωθεί το όνομα του Υπουργείου / Τμήματος / Υπηρεσίας που ηγείται της συγκεκριμένης Αγωγής
  - β. Συνδεδεμένα Υπουργεία / Τμήματα / Υπηρεσίες (Όπου εφαρμόζεται)
Να συμπληρωθούν τα ονόματα όλων των άλλων Υπουργείων / Τμημάτων / Υπηρεσιών που συνδέονται και εμπλέκονται στη συγκεκριμένη Αγωγή ως εναγόμενος
  - γ. Αριθμός Αγωγής
Να συμπληρωθεί ο αριθμός Αγωγής που είναι καταχωρημένος στο Μητρώο της Νομικής Υπηρεσίας και συνάδει με αυτόν με τον οποίο η Αγωγή καταχωρήθηκε στο Δικαστήριο
  - δ. Επεξήγηση της Αγωγής
Να δοθεί, όσο το δυνατό, λεπτομερή περιγραφή της υπόθεσης της Αγωγής σε τέτοιο βαθμό που να είναι δυνατή η ανεξάρτητη αξιολόγηση της Αγωγής
  - ε. Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες
Να δοθεί επεξήγηση ως προς τους κινδύνους και αβεβαιότητες που υπάρχουν οι οποίοι ενδεχομένως να επηρεάσουν την έκβαση της Αγωγής
  - στ. Ποσό απαίτησης

Να συμπληρωθεί το ποσό απαίτησης από τον ενάγοντα/ ενάγοντες. Σε περίπτωση που το ποσό είναι άγνωστο να συμπληρωθεί Μ/Δ (Μη Διαθέσιμο)

ζ. Ποσό βέλτιστης εκτίμησης Πρόβλεψης ή Ενδεχόμενης Υποχρέωσης από το Δικηγόρο της Δημοκρατίας

Το ποσό βέλτιστης εκτίμησης αντιπροσωπεύει το ποσό πιθανής ζημιάς που υπολογίζεται ότι θα κληθεί να καταβάλει η Δημοκρατία λαμβάνοντας υπόψη προηγούμενη εμπειρία, ανάλυση πιθανοτήτων έκβασης της Αγωγής ή άλλες πηγές. Με βάση την πληροφόρηση που έχει τη δεδομένη στιγμή στη διάθεση του ο Δικηγόρος της Δημοκρατίας, να συμπληρώσει το ποσό που υπολογίζει ότι θα κληθεί να καταβάλει η Δημοκρατία το οποίο συμπεριλαμβάνει εκτίμηση πιθανής ζημιάς, δικηγορικά έξοδα του ενάγοντα και τόκος που θα επιβληθεί από το Δικαστήριο. Δε θα περιλαμβάνει τα δικηγορικά έξοδα που θα επωμιστεί η Δημοκρατία για την υπεράσπιση της Αγωγής. Μπορεί να δοθεί κλίμακα πιθανής υποχρέωσης και σε περίπτωση που ένα συγκεκριμένο ποσό διαφαίνεται να είναι η βέλτιστη εκτίμηση, αυτό το ποσό να συμπληρωθεί. Σε περίπτωση που δεν υπερισχύει κάποιο ποσό, ως ποσό βέλτιστης εκτίμησης, τότε να συμπληρωθεί το μικρότερο ποσό που εκτιμάται ότι θα καταβληθεί. Εκεί όπου κρίνεται αδύνατο να εκτιμηθεί αξιόπιστα συγκεκριμένο ποσό, το πεδίο να συμπληρωθεί με τη φράση «μη αξιόπιστη εκτίμηση». Οι περιπτώσεις αυτές να χρησιμοποιούνται με φειδώ.

Σημείωση: το ποσό που θα συμπληρωθεί πρέπει να είναι το ποσό βέλτιστης εκτίμησης της πιθανής υποχρέωσης βάσει όλων των πληροφοριών που έχει στη διάθεση του ο Δικηγόρος της Δημοκρατίας την ημερομηνία αναφοράς. Αναμένεται ότι, θα υπάρχουν διακυμάνσεις μετέπειτα της εν λόγω ημερομηνίας, ενόσω προκύπτουν περισσότερες πληροφορίες και νέα στοιχεία.

η. Πιθανότητα εκροής πόρων

Ο Δικηγόρος της Δημοκρατίας καθορίζει την πιθανότητα αρνητικού αποτελέσματος στις περιπτώσεις που ενάγεται η Δημοκρατία. Μια πιθανότητα μπορεί να λάβει τρεις κατηγορίες:

- i. Πιθανό – το ποσοστό αρνητικού αποτελέσματος εκτιμάται ως ψηλό (δηλ. το ποσοστό να βρεθεί η Δημοκρατία «ένοχη» υπολογίζεται να είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 50%), ή
- ii. Δυνατόν – το ποσοστό αρνητικού αποτελέσματος εκτιμάται ως χαμηλό (δηλ. το ποσοστό να βρεθεί η Δημοκρατία «ένοχη» υπολογίζεται να είναι ίσο ή μικρότερο του 49%), ή
- iii. Απομακρυσμένο – το ποσοστό αρνητικού αποτελέσματος εκτιμάται ως μηδαμινό (δηλ. το ποσοστό να βρεθεί η Δημοκρατία «ένοχη» υπολογίζεται ίσο ή μικρότερο του 5%).

θ. Καθορισμός αποτελέσματος

Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου θα καθορίζει, με βάση τα στοιχεία που συμπληρώθηκαν στα πιο πάνω

πεδία του Εντύπου, κατά πόσο θα αναγνωρίζεται Πρόβλεψη ή γνωστοποιείται Ενδεχόμενη Υποχρέωση στις Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το ύψος του ποσού.

Όπως επεξηγείται στην παράγραφο 4, όταν η πιθανότητα εκροής πόρων είναι Απομακρυσμένη, τότε δεν υπάρχει καμία επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Δηλαδή δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη ούτε γνωστοποιείται Ενδεχόμενη Υποχρέωση.

ι. Σχόλια και νομική γνωμάτευση περιληπτικά

Να συμπληρωθεί η ημερομηνία και σε περίληψη η νομική γνωμάτευση σχετικά με την έκβαση της Αγωγής. Η συμπερίληψη νομικής γνωμάτευσης δεν πρέπει να προκαλέσει οποιαδήποτε καθυστέρηση στην αποστολή του Εντύπου. Σε τέτοια περίπτωση, να συμπληρωθεί Δ/Ε.

ια. Στοιχεία Επικοινωνίας

Να συμπληρωθεί το όνομα, ο τίτλος, το τηλέφωνο και η ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας του Δικηγόρου της Δημοκρατίας που χειρίζεται την Αγωγή και είναι αρμόδιος για τη συμπλήρωση των στοιχείων του Εντύπου καθώς επίσης και η ημερομηνία συμπλήρωσης τους.

8. Τελικό Ποσό πληρωμής

- να συμπληρωθεί το ποσό ζημιάς που θα καταβάλει η Δημοκρατία όταν θα γίνει γνωστό

Έντυπο 2 – Μελλοντικές Δαπάνες ως αποτέλεσμα παρελθοντικού γεγονότος

Το Έντυπο συμπληρώνεται για να παρέχει πλήρη πληροφόρηση για κάθε νέα ή συνεχιζόμενη Πρόβλεψη ή Ενδεχόμενη Υποχρέωση σχετικά με κάθε μελλοντική δαπάνη ως αποτέλεσμα παρελθοντικού γεγονότος (λόγω δαπανών αποκατάστασης, καθαρισμού ή απενεργοποίησης λόγω περιβαλλοντικής ζημιάς ή λόγω απαλλοτριώσεων).

Η πληροφόρηση που πρέπει να δοθεί επεξηγείται σε κάθε κατηγορία του Εντύπου:

1. Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία

- να συμπληρωθεί το όνομα της οντότητας την οποία αφορά η δαπάνη

2. Έτος αναφοράς

- να συμπληρωθεί το τρέχον έτος αναφοράς με λήξη 31 Δεκεμβρίου

3. Όνομα Φακέλου

- να συμπληρωθεί το όνομα και η διεύθυνση της οντότητας η οποία υπέστηκε την περιβαλλοντική ζημιά. Σε περίπτωση που η ζημιά προκλήθηκε σε πολλούς ιδιώτες όπου είναι πρακτικά δύσκολο λόγω όγκου πληροφόρησης, να δοθεί λίστα με τα ονόματα τους και ικανοποιητική πληροφόρηση σχετικά με την αιτία της ζημιάς (πχ. αποζημίωση για περιβαλλοντική ζημιά που προκλήθηκε από ασκήσεις της Εθνικής Φρουράς στις ιδιωτικές περιουσίες κατοίκων της ΑΑ περιοχής),

- να συμπληρωθεί το όνομα και η διεύθυνση αλληλογραφίας της οντότητας για την οποία δόθηκε εγγύηση. Σε περίπτωση που η εγγύηση αφορά πολλούς ιδιώτες στους οποίους δόθηκε εγγύηση λόγω αγοράς ίδιας κατηγορίας προϊόντων όπου είναι πρακτικά δύσκολο λόγω όγκου πληροφόρησης, να δοθεί λίστα με τα ονόματα τους και ικανοποιητική πληροφόρηση σχετικά με την αιτία της εγγύησης (πχ. εγγύηση επιστροφής χρημάτων για την αγορά του Α προϊόντος) καθώς επίσης και οι όροι της εγγύησης.

4. Αριθμός Φακέλου

- να συμπληρωθεί ο αριθμός φακέλου που δόθηκε για την κάθε περίπτωση μελλοντικής δαπάνης. Ο αριθμός που θα δοθεί θα παραμείνει ο ίδιος και θα είναι μοναδικός για κάθε περίπτωση.

5. Ημερομηνία έναρξης Υποχρέωσης

- να συμπληρωθεί η ημερομηνία από την οποία δημιουργήθηκε η υποχρέωση στο Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία. Σε περίπτωση που δεν είναι προφανές η ημερομηνία, να δοθεί η πιο ενδεικτική ημερομηνία.

6. Μελλοντικές Δαπάνες που δημιουργούν Υποχρέωση

α. Επεξήγηση της Υποχρέωσης

Να δοθεί, όσο το δυνατό, λεπτομερή περιγραφή της Υποχρέωσης περιγράφοντας το ιστορικό, τους όρους, τις συνθήκες και τις προϋποθέσεις που οδήγησαν στην Υποχρέωση χρησιμοποιώντας σχετικό λεκτικό που να γίνεται πλήρως κατανοητό. Η περιγραφή να περιλαμβάνει: περιγραφή του προγράμματος που δημιούργησε την Υποχρέωση, την περίοδο που θα καλύψει η δαπάνη αποκατάστασης / καθαρισμού / απενεργοποίησης / απαλλοτρίωσης / αποζημίωσης / εγγύησης, σχετικοί όροι ειδικές συνθήκες και προϋποθέσεις για τη δαπάνη, αναμενόμενη ημερομηνία και έτος διενέργειας της δαπάνης.

β. Επιπρόσθετα Υπουργεία / Τμήματα / Υπηρεσίες (Όπου εφαρμόζεται)

Να συμπληρωθούν τα ονόματα όλων των άλλων Υπουργείων / Τμημάτων / Υπηρεσιών που εμπλέκονται στη συγκεκριμένη Υποχρέωση.

γ. Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες

Να δοθεί επεξήγηση ως προς τους κινδύνους και αβεβαιότητες που υπάρχουν οι οποίοι ενδεχομένως να επηρεάσουν την έκβαση της Υπόθεσης

δ. Ποσό βέλτιστης εκτίμησης Πρόβλεψης ή Ενδεχόμενης Υποχρέωσης από το Λειτουργό / τους Λειτουργούς Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις του Υπουργείου

Να συμπληρωθεί το ποσό που ο Λειτουργός / τους Λειτουργούς Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις εισηγείται ότι θα καταβληθεί, το οποίο συμπεριλαμβάνει εκτίμηση πιθανής δαπάνης και οποιαδήποτε επιπρόσθετα έξοδα.

Το ποσό βέλτιστης εκτίμησης αντιπροσωπεύει το ποσό πιθανής δαπάνης που υπολογίζεται ότι θα κληθεί να καταβάλει η Δημοκρατία λαμβάνοντας υπόψη:

- i. την προηγούμενη εμπειρία,
- ii. το οικονομικό περιβάλλον,
- iii. την εξειδικευμένη περιοχή δραστηριοτήτων,
- iv. την εμπειρογνωμοσύνη ειδικών ή/και
- v. τους στόχους του Υπουργείου / Τμήματος / Υπηρεσίας.

Σε περίπτωση που δεν υπερισχύει κάποιο ποσό ως ποσό βέλτιστης εκτίμησης, τότε να συμπληρωθεί το μικρότερο ποσό που εκτιμάται ότι θα καταβληθεί.

Όπου η Υποχρέωση συμπεριλαμβάνει μια μεγάλη ποικιλία στοιχείων, να αποτιμηθεί το ποσό βέλτιστης εκτίμησης με τη μέθοδο της αναμενόμενης σταθμισμένης αξίας όπως περιγράφεται στην παράγραφο 3.2.1.

Όπου η διαχρονική αξία του χρήματος είναι ουσιώδης, η παρούσα αξία της Υποχρέωσης θα αυξάνεται όπως περιγράφεται στην παράγραφο 3.2.3. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που θα χρησιμοποιηθεί θα είναι αυτό που θα δοθεί από την Κεντρική Ομάδα Έργου του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας. Να δηλωθεί ξεκάθαρα το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε.

Στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, το ποσό βέλτιστης εκτίμησης της Υποχρέωσης θα εξετάζεται και αναθεωρείται, εάν χρειάζεται.

ε. Πιθανότητα εκροής πόρων

Σε περίπτωση που θα πρέπει να καθοριστεί πιθανότητα εκροής πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη, ο Λειτουργός / οι Λειτουργοί Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις του Υπουργείου / Τμήματος / Υπηρεσίας, θα καθορίσει το ποσοστό. Μια πιθανότητα μπορεί να λάβει τρεις κατηγορίες:

- i. Πιθανό – το ποσοστό εκροής πόρων είναι μεγάλο (δηλ. το ποσοστό η δαπάνη να προκύψει υπολογίζεται να είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 50%), ή
- ii. Δυνατόν – το ποσοστό εκροής πόρων είναι χαμηλό (δηλ. το ποσοστό η δαπάνη να προκύψει υπολογίζεται να είναι ίσο ή μικρότερο του 49%), ή
- iii. Απομακρυσμένο – το ποσοστό εκροής πόρων είναι μηδαμινό (δηλ. το ποσοστό η δαπάνη να προκύψει εκτιμάται ως πολύ χαμηλό, ίσο ή μικρότερο του 5%).

στ. Σχόλια

Να συμπληρωθούν οποιαδήποτε επιπρόσθετα στοιχεία που το Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία θεωρεί απαραίτητα για την καλύτερη κατανόηση της Υποχρέωσης που ενδεχομένως να προκύψει.

ζ. Καθορισμός αποτελέσματος

Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου θα καθορίζει, με βάση τα στοιχεία που συμπληρώθηκαν στα πιο πάνω πεδία του Εντύπου, κατά πόσο θα αναγνωρίζεται Πρόβλεψη ή γνωστοποιείται Ενδεχόμενη Υποχρέωση στις Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το ύψος του ποσού.

Όπως επεξηγείται στην παράγραφο 4, όταν η πιθανότητα εκροής πόρων είναι Απομακρυσμένη, τότε δεν υπάρχει καμία επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Δηλαδή δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη ούτε γνωστοποιείται Ενδεχόμενη Υποχρέωση.

η. Στοιχεία Επικοινωνίας

Να συμπληρωθεί το όνομα, ο τίτλος, το τηλέφωνο και η ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας του Λειτουργού που συμπλήρωσε τα στοιχεία καθώς επίσης και η ημερομηνία συμπλήρωσης του Εντύπου.

7. Τελικό Ποσό πληρωμής

- να συμπληρωθεί το ποσό ζημιάς που υπολογίζεται ότι θα κληθεί να καταβάλει η Δημοκρατία όταν θα γίνει γνωστό.

Έντυπο 3 – Επαχθείς Συμβάσεις

Το Έντυπο συμπληρώνεται για να παρέχει πλήρη πληροφόρηση για συμπερίληψη Πρόβλεψης σχετικά με μια σύμβαση η οποία κατέστην επαχθής λόγω ακύρωσης εκτέλεσης της, όπως επεξηγείται στην παράγραφο 3.6.1.

Η πληροφόρηση που πρέπει να δοθεί επεξηγείται σε κάθε κατηγορία του Εντύπου:

1. Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία

- να συμπληρωθεί το όνομα της οντότητας την οποία αφορά η δαπάνη

2. Έτος αναφοράς

- να συμπληρωθεί το τρέχον έτος αναφοράς με λήξη 31 Δεκεμβρίου

3. Όνομα Φακέλου

- α. να συμπληρωθεί το όνομα της Σύμβασης,
- β. το όνομα του οικονομικού φορέα με τον οποίο υπογράφηκε η Σύμβαση και η διεύθυνση επικοινωνίας

4. Αριθμός Φακέλου

- να συμπληρωθεί ο αριθμός φακέλου της Σύμβασης

5. Επαχθής Σύμβαση

α. Επεξήγηση της Σύμβασης

Να δοθεί όσο το δυνατό λεπτομερή περιγραφή του σκοπού της Σύμβασης, το ιστορικό της (κατά πόσο προέκυψε μετά από προκήρυξη προσφοράς), τους όρους και ποια ανάγκη ικανοποιεί.

β. Έτος υπογραφής Σύμβασης

Να γραφεί το έτος υπογραφής της Σύμβασης.

γ. Περίοδος Σύμβασης

- Να δοθεί επεξήγηση όσον αφορά τη συνολική διάρκεια της Σύμβασης,

- Να δοθεί επεξήγηση όσον αφορά την περίοδο που το Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία θα συνεχίσει να είναι δεσμευμένο με την παρούσα Σύμβαση.

δ. Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες

Να δοθεί επεξήγηση ως προς τους κινδύνους και αβεβαιότητες που υπάρχουν οι οποίοι ενδεχομένως να επηρεάσουν την έκβαση της Υπόθεσης

ε. Ποσό της Σύμβασης

- Να αναγραφεί το ποσό της Σύμβασης, τόσο το συνολικό όσο και το ετήσιο,
- Να αναγραφεί το ποσό συνέχισης πλήρης εκτέλεσης της Σύμβασης,
- Να αναγραφεί το πόσο ρήτρας ακύρωσης της Σύμβασης, εάν υφίσταται.

στ. Λόγος ακύρωσης Σύμβασης

Να δοθεί, όσο το δυνατό, λεπτομερή περιγραφή του λόγου ακύρωσης της Σύμβασης περιγράφοντας το ιστορικό ακύρωσης, τις συνθήκες και τις προϋποθέσεις που οδήγησαν στην ακύρωση χρησιμοποιώντας σχετικό λεκτικό που να γίνεται πλήρως κατανοητό. Η περιγραφή να περιλαμβάνει: το λόγο ακύρωσης, τις συνθήκες που οδήγησαν στην ακύρωση της, τους όρους που ενδεχομένως να συνοδεύουν την ακύρωση της.

ζ. Οικονομικά Οφέλη που αναμένεται να αποκομιστούν από τη Σύμβαση – Περίπτωση εισροής οικονομικών ωφελειών

- να δοθεί, λεπτομερή περιγραφή κατά πόσο το Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία εξέτασε περίπτωση εισροής πόρων κατά τη διάρκεια που θα πρέπει να συνεχίσει να εκτελεί τη Σύμβαση και να καταβάλλει το ποσό της,
- να αναγραφεί το ποσό εισροής.

η. Ποσό βέλτιστης εκτίμησης Πρόβλεψης από Λειτουργό / Λειτουργούς Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις του Υπουργείου

Να συμπληρωθεί το εκτιμώμενο ποσό από το Λειτουργό / τους Λειτουργούς Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις. Το ποσό βέλτιστης εκτίμησης αντιπροσωπεύει το ποσό πιθανής δαπάνης που ο Λειτουργός εισηγείται ότι θα κληθεί να καταβάλει η Δημοκρατία λαμβάνοντας υπόψη το ποσό συνέχισης πλήρης εκτέλεσης της Σύμβασης (βάσει δ), το ποσό ρήτρας ακύρωσης της (βάσει δ), και το ποσό εισροής οικονομικών πόρων (βάσει ζ).

Στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, το ποσό βέλτιστης εκτίμησης της Υποχρέωσης θα εξετάζεται και αναθεωρείται, εάν χρειάζεται.

θ. Ημερομηνία έναρξης Υποχρέωσης

Να συμπληρωθεί η ημερομηνία από την οποία αναμένεται να αρχίσει να δημιουργείται η Υποχρέωση στο Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία. Σε περίπτωση που δεν είναι προφανές η ημερομηνία, να δοθεί η πιο ενδεικτική ημερομηνία.

ι. Σχόλια

Να συμπληρωθούν οποιαδήποτε επιπρόσθετα στοιχεία που το Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία θεωρεί απαραίτητα για την καλύτερη κατανόηση της Υποχρέωσης που ενδεχομένως να προκύψει.

ια. Στοιχεία Επικοινωνίας

Να συμπληρωθεί το όνομα, ο τίτλος, το τηλέφωνο και η ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας του Λειτουργού που συμπλήρωσε τα στοιχεία, καθώς επίσης και η ημερομηνία συμπλήρωσης του Εντύπου.

6. Έγκριση ακύρωσης της Σύμβασης

- να συμπληρωθούν τα στοιχεία του αρμόδιου Διευθυντή / Γενικού Διευθυντή ο οποίος έχει την αρμοδιότητα να εγκρίνει την ακύρωση της Σύμβασης,
- να συμπληρωθεί η ημερομηνία έγκρισης και ο αριθμός καταχώρησης του εγγράφου έγκρισης στο σχετικό φάκελο της Σύμβασης.

7. Καθορισμός αποτελέσματος

- Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου θα καθορίζει, με βάση τα στοιχεία που συμπληρώθηκαν στα πιο πάνω πεδία του Εντύπου, κατά πόσο θα αναγνωρίζεται Πρόβλεψη ή γνωστοποιείται Ενδεχόμενη Υποχρέωση στις Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το ύψος του ποσού,
- Όπως επεξηγείται στην παράγραφο 4, όταν η πιθανότητα εκροής πόρων είναι Απομακρυσμένη, τότε δεν υπάρχει καμία επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Δηλαδή δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη ούτε γνωστοποιείται Ενδεχόμενη Υποχρέωση.

8. Τελικό Ποσό πληρωμής

- να συμπληρωθεί το ποσό ζημιάς που υπολογίζεται ότι θα κληθεί να καταβάλει η Δημοκρατία όταν θα γίνει γνωστό.

Έντυπο 4 – Δαπάνες Αναδιάρθρωσης

Το Έντυπο συμπληρώνεται για να παρέχει πλήρη πληροφόρηση για κάθε νέα ή συνεχιζόμενη Πρόβλεψη ή Ενδεχόμενη Υποχρέωση σχετικά με δαπάνη αναδιάρθρωσης όπως επεξηγείται στην παράγραφο 3.6.2.

Η πληροφόρηση που πρέπει να δοθεί επεξηγείται σε κάθε κατηγορία του Εντύπου:

1. Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία

- να συμπληρωθεί το όνομα της οντότητας την οποία αφορά η δαπάνη αναδιάρθρωσης.

2. Έτος αναφοράς

- να συμπληρωθεί το τρέχον έτος αναφοράς με λήξη 31 Δεκεμβρίου.

3. Όνομα Φακέλου

- να συμπληρωθεί το όνομα και η διεύθυνση της οντότητα στην οποία θα γίνει η αναδιάρθρωση,
- σε περίπτωση που εμπλέκεται μεταφορά δραστηριοτήτων από μια οντότητα δημόσιου τομέα σε μια άλλη, να συμπληρωθεί το όνομα και η διεύθυνση της δεύτερης οντότητας.

4. Αριθμός Φακέλου

- να συμπληρωθεί ο αριθμός φακέλου που δόθηκε, ο οποίος θα παραμείνει ο ίδιος και θα είναι μοναδικός για κάθε περίπτωση.

5. Ημερομηνία έναρξης Υποχρέωσης

- να συμπληρωθεί η ημερομηνία από την οποία δημιουργήθηκε η υποχρέωση αναδιάρθρωσης στο Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία. Σε περίπτωση που δεν είναι προφανές η ημερομηνία, να δοθεί η πιο ενδεικτική ημερομηνία.

6. Δαπάνες Αναδιάρθρωσης

α. Είδος Αναδιάρθρωσης

Να συμπληρωθεί το είδος της αναδιάρθρωσης (π.χ. πώληση ή τερματισμός μέρους Τμήματος / Υπηρεσίας, κλείσιμο παραρτήματος / επαρχιακού γραφείου / μεταβολές στη δομή διεύθυνσης / Τμήματος / Υπηρεσίας, βασικές αναδιοργανώσεις).

β. Επίσημο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης

Να σημειωθεί κατά πόσο υπάρχει λεπτομερές επίσημο Σχέδιο για την αναδιάρθρωση το οποίο εγκρίθηκε από το Ανώτερο Αρμόδιο Σώμα (π.χ. από το Υπουργικό Συμβούλιο ή από τη Βουλή των Αντιπροσώπων ή από τον Υπουργό).

γ. Επεξήγηση της Αναδιάρθρωσης

Να δοθεί, όσο το δυνατό, λεπτομερή περιγραφή της αναδιάρθρωσης όπως αυτή περιγράφεται στο αντίστοιχο επίσημο Σχέδιο περιγράφοντας το ιστορικό, τους όρους, τις συνθήκες και τις προϋποθέσεις που οδήγησαν στην αναδιάρθρωση χρησιμοποιώντας σχετικό λεκτικό έτσι ώστε να γίνεται πλήρως κατανοητό. Η περιγραφή να περιλαμβάνει: την επιχειρηματική δραστηριότητα που αφορά, τις κύριες

εγκαταστάσεις που ενδεχομένως να επηρεαστούν από την αναδιάρθρωση, τον αριθμό των εργαζομένων που ενδεχομένως να επηρεαστούν από την αναδιάρθρωση.

δ. Επιπρόσθετα Υπουργεία / Τμήματα / Υπηρεσίες (Όπου εφαρμόζεται)

Να συμπληρωθούν τα ονόματα όλων των άλλων Υπουργείων / Τμημάτων / Υπηρεσιών που εμπλέκονται στη συγκεκριμένη αναδιάρθρωση.

ε. Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες

Να δοθεί επεξήγηση ως προς τους κινδύνους και αβεβαιότητες που υπάρχουν οι οποίοι ενδεχομένως να επηρεάσουν την έκβαση της Υπόθεσης

στ. Θέματα προσωπικού

- να συμπληρωθεί ο αριθμός των εργαζομένων που θα επηρεαστεί,
- να συμπληρωθεί ο αριθμός των εργαζομένων που θα αποζημιωθούν για τερματισμό της εργασίας τους.

ζ. Απόφαση Αναδιάρθρωσης

- να σημειωθεί κατά πόσο υπάρχει επίσημη απόφαση για Αναδιάρθρωση (Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ή της Βουλής των Αντιπροσώπων),
- να σημειωθεί ο αριθμός αναφοράς της απόφασης,
- να σημειωθεί η ημερομηνία λήψης της επίσημης απόφασης.

η. Διάρκεια της Αναδιάρθρωσης

Να σημειωθεί η αναμενόμενη χρονική διάρκεια της αναδιάρθρωσης, συγκεκριμένα η ημερομηνία έναρξης και η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης.

θ. Προσδοκίες για Αναδιάρθρωση

Να σημειωθεί κατά πόσο δημιουργήθηκαν προσδοκίες στους επηρεαζόμενους εταίρους ότι θα γίνει η αναδιάρθρωση. Μεταξύ άλλων, επηρεαζόμενοι εταίροι είναι οι εργαζόμενοι, οι προμηθευτές, οι πελάτες / πολίτες, άλλες οντότητες δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που σχετίζονται με την οντότητα που θα κάνει την αναδιάρθρωση.

ι. Δαπάνες της Αναδιάρθρωσης

Να συμπληρωθεί το ποσό που ο Λειτουργός / οι Λειτουργοί Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις του Υπουργείου υπολογίζει ότι θα καταβληθεί, το οποίο συμπεριλαμβάνει εκτίμηση πιθανής δαπάνης και οποιαδήποτε επιπρόσθετα έξοδα.

Το ποσό βέλτιστης εκτίμησης αντιπροσωπεύει την εισήγηση του Λειτουργού ως προς το ποσό πιθανής δαπάνης το οποίο περιλαμβάνει άμεσες δαπάνες που προκύπτουν από την αναδιάρθρωση οι οποίες:

- i. αναγκαστικά προέρχονται από αναδιάρθρωση και
- ii. δεν συνδέονται με τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες της οντότητας δημόσιου τομέα.

Οι μόνες αναγνωρίσιμες μελλοντικές λειτουργικές ζημιές μέχρι την ημερομηνία της αναδιάρθρωσης που θα περιληφθούν στην πρόβλεψη είναι:

- i. πληρωμές για πλεονάζον προσωπικό που προκύπτουν ως απόρροια της αναδιάρθρωσης
- ii. ζημιές απομείωσης
- iii. χρεώσεις επαγγελματιών ή
- iv. λειτουργικές ζημιές που αφορούν Επαχθή Σύμβαση και προστίματα.

Στην πρόβλεψη αναδιάρθρωσης δε θα περιληφθούν οι πιο κάτω δαπάνες:

- i. επανεκπαίδευση ή μετάθεση εν ενεργεία προσωπικού·
- ii. μάρκετινγκ·
- iii. επενδύσεις σε νέα συστήματα και δίκτυα διανομής·
- iv. μελλοντικές λειτουργικές ζημιές εκτός αν αφορούν Επαχθή Σύμβαση ή
- v. κέρδη από αναμενόμενη διάθεση περιουσιακών στοιχείων, ακόμη και αν η πώληση των περιουσιακών στοιχείων λογίζεται ως μέρος της αναδιάρθρωσης.

ια. Περίπτωση πώλησης ή μεταβίβασης δραστηριοτήτων

- να σημειωθεί κατά πόσο η οντότητα δημόσιου τομέα δεσμεύτηκε στην πώληση μιας εκμετάλλευσης, υπάρχει δηλαδή μια δεσμευτική συμφωνία πώλησης,
- να σημειωθεί κατά πόσο αναδείχθηκε υποψήφιος αγοραστής και αν υπάρχει μια δεσμευτική συμφωνία πώλησης.

ιβ. Καθορισμός αποτελέσματος

Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου θα καθορίζει, με βάση τα στοιχεία που συμπληρώθηκαν στα πιο πάνω πεδία του Εντύπου, κατά πόσο θα αναγνωρίζεται Πρόβλεψη ή γνωστοποιείται Ενδεχόμενη Υποχρέωση στις Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το ύψος του ποσού.

Όπως εξηγείται στην παράγραφο 4, όταν η πιθανότητα εκροής πόρων είναι Απομακρυσμένη, τότε δεν υπάρχει καμία επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Δηλαδή δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη ούτε γνωστοποιείται Ενδεχόμενη Υποχρέωση.

7. Στοιχεία Επικοινωνίας

Να συμπληρωθεί το όνομα, ο τίτλος, το τηλέφωνο και η ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας του Λειτουργού που συμπλήρωσε τα στοιχεία καθώς επίσης και η ημερομηνία συμπλήρωσης του Εντύπου.

8. Τελικό Ποσό πληρωμής

Να συμπληρωθεί το τελικό κόστος της αναδιάρθρωσης το οποίο κλήθηκε να καταβάλει η Δημοκρατία όταν αυτό γίνει γνωστό.

9. Σχόλια

Να συμπληρωθούν οποιαδήποτε επιπρόσθετα στοιχεία που το Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία θεωρεί απαραίτητα για την καλύτερη κατανόηση της Υποχρέωσης που προκύπτει από την αναδιάρθρωση.

B. Μητρώο Ενδεχόμενων Περιουσιακών Στοιχείων

Έντυπο 1 – Αγωγές και Αξιώσεις που είναι σε εξέλιξη

Το Έντυπο συμπληρώνεται για να παρέχει πλήρη πληροφόρηση σχετικά με κάθε Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο που ενδεχομένως να προκύψει λόγω Αγωγής που κίνησε η Δημοκρατία σε τρίτο μέρος. Το Έντυπο επικαιροποιείται ανάλογα με την εξέλιξη της Αγωγής.

Επιπλέον, το Έντυπο συμπληρώνεται σε περίπτωση που ένα Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο λόγω Αγωγής το οποίο στο παρελθόν θεωρήθηκε ως λήξαν ή διαγράφηκε, τώρα χρήζει ανάγκης επαναφοράς του ως Ενδεχόμενου Περιουσιακού Στοιχείου, με τη γνωστοποίηση στις Σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων.

Η πληροφόρηση που πρέπει να δοθεί επεξηγείται σε κάθε πεδίο του Εντύπου:

1. Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία
  - να συμπληρωθεί το όνομα της οντότητας την οποία αφορά η Αγωγή
2. Έτος αναφοράς
  - να συμπληρωθεί το τρέχον έτος αναφοράς με λήξη 31 Δεκεμβρίου
3. Όνομα Αγωγής
  - να συμπληρωθεί το όνομα του/των ενάγων/εναγόντων
4. Αριθμός Αγωγής
  - να συμπληρωθεί ο αριθμός της Αγωγής μόνο σε περίπτωση που διαφέρει από αυτόν που έχει καταχωρημένο η Νομική Υπηρεσία. Ο αριθμός που θα δοθεί θα παραμείνει ο ίδιος και θα είναι μοναδικός για κάθε Αγωγή.
5. Ημερομηνία έναρξης Απαίτησης
  - να συμπληρωθεί η ημερομηνία από την οποία δημιουργήθηκε το δικαίωμα στο Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία. Συνήθως είναι η ίδια με αυτήν που καταχωρήθηκε η Αγωγή.
6. Επαρχία / Είδος Δικαστηρίου
  - να συμπληρωθεί το Επαρχιακό Δικαστήριο στο οποίο υποβλήθηκε η Αγωγή
  - να συμπληρωθεί το Είδος του Δικαστηρίου που επιδικάζει την Αγωγή
7. Αγωγές και Αξιώσεις
  - α. Βασικό Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία
Να συμπληρωθεί το όνομα του Υπουργείου / Τμήματος / Υπηρεσίας που ηγείται της συγκεκριμένης Αγωγής
  - β. Συνδεδεμένα Υπουργεία / Τμήματα / Υπηρεσίες (Όπου εφαρμόζεται)

Να συμπληρωθούν τα ονόματα όλων των άλλων Υπουργείων / Τμημάτων / Υπηρεσιών που συνδέονται και εμπλέκονται στη συγκεκριμένη Αγωγή ως ενάγων

γ. Αριθμός Αγωγής

Να συμπληρωθεί ο αριθμός Αγωγής που είναι καταχωρημένος στο Μητρώο της Νομικής Υπηρεσίας και συνάδει με αυτόν με τον οποίο η Αγωγή καταχωρήθηκε στο Δικαστήριο

δ. Επεξήγηση της Αγωγής

Να δοθεί, όσο το δυνατό, λεπτομερή περιγραφή της υπόθεσης της Αγωγής σε τέτοιο βαθμό που να είναι δυνατή η ανεξάρτητη αξιολόγηση της Αγωγής/

ε. Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες

- Να δοθεί επεξήγηση ως προς τους κινδύνους και αβεβαιότητες που υπάρχουν οι οποίοι ενδεχομένως να επηρεάσουν την έκβαση της Αγωγής
- Να δοθεί επεξήγηση ως προς τα γεγονότα τα οποία ενδεχομένως να επηρεάσουν αρνητικά την έκβαση της Αγωγής

στ. Ποσό απαίτησης

Να συμπληρωθεί το ποσό απαίτησης του Υπουργείου / Τμήματος / Υπηρεσίας από τον ενάγοντα/ ενάγοντες. Σε περίπτωση που το ποσό είναι άγνωστο να συμπληρωθεί Μ/Δ (Μη Διαθέσιμο)

ζ. Ποσό βέλτιστης εκτίμησης Ενδεχόμενου Περιουσιακού Στοιχείου από το Δικηγόρο της Δημοκρατίας

Το ποσό βέλτιστης εκτίμησης αντιπροσωπεύει το ποσό πιθανής εισροής χρημάτων που υπολογίζεται ότι θα εισπράξει η Δημοκρατία λαμβάνοντας υπόψη προηγούμενη εμπειρία, ανάλυση πιθανοτήτων έκβασης της Αγωγής ή άλλες πηγές. Με βάση την πληροφόρηση που έχει τη δεδομένη στιγμή στη διάθεση του ο Δικηγόρος της Δημοκρατίας, να συμπληρώσει το ποσό που υπολογίζει ότι θα εισπράξει η Δημοκρατία το οποίο συμπεριλαμβάνει εκτίμηση πιθανής εισροής χρημάτων, δικηγορικά έξοδα που θα υποβληθεί η Δημοκρατία για καταχώρηση και υπεράσπιση της Αγωγής και τόκος που θα επιβληθεί από το Δικαστήριο. Μπορεί να δοθεί κλίμακα πιθανής εισροής και σε περίπτωση που ένα συγκεκριμένο ποσό διαφαίνεται να είναι η βέλτιστη εκτίμηση, αυτό το ποσό να συμπληρωθεί. Σε περίπτωση που δεν υπερσχύει κάποιο ποσό, ως ποσό βέλτιστης εκτίμησης, τότε να συμπληρωθεί το μικρότερο ποσό που εκτιμάται ότι θα καταβληθεί. Εκεί όπου κρίνεται αδύνατο να εκτιμηθεί αξιόπιστα συγκεκριμένο ποσό, το πεδίο να συμπληρωθεί με τη φράση «μη αξιόπιστη εκτίμηση». Οι περιπτώσεις αυτές να χρησιμοποιούνται με φειδώ.

Σημείωση: το ποσό που θα συμπληρωθεί πρέπει να είναι το ποσό βέλτιστης εκτίμησης της πιθανής εισροής βάσει όλων των πληροφοριών που έχει στη διάθεση του ο Δικηγόρος της Δημοκρατίας την ημερομηνία αναφοράς. Αναμένεται ότι, θα υπάρχουν διακυμάνσεις μετέπειτα της εν λόγω ημερομηνίας, ενόσω προκύπτουν περισσότερες πληροφορίες και νέα στοιχεία.

η. Πιθανότητα εισροής πόρων

Ο Δικηγόρος της Δημοκρατίας καθορίζει την πιθανότητα θετικού αποτελέσματος στις περιπτώσεις που ενάγεται η Δημοκρατία. Μια πιθανότητα μπορεί να λάβει τρεις κατηγορίες:

- i. Πιθανό – το ποσοστό θετικού αποτελέσματος εκτιμάται ως ψηλό (δηλ. το ποσοστό να βρεθεί η Δημοκρατία «ένοχη» υπολογίζεται να είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 50%), ή
- ii. Δυνατόν – το ποσοστό θετικού αποτελέσματος εκτιμάται ως χαμηλό (δηλ. το ποσοστό να βρεθεί η Δημοκρατία «ένοχη» υπολογίζεται να είναι ίσο ή μικρότερο του 49%), ή
- iii. Απομακρυσμένο – το ποσοστό θετικού αποτελέσματος εκτιμάται ως μηδαμινό (δηλ. το ποσοστό να βρεθεί η Δημοκρατία «ένοχη» υπολογίζεται ίσο ή μικρότερο του 5%).

θ. Καθορισμός αποτελέσματος

Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου θα καθορίζει, με βάση τα στοιχεία που συμπληρώθηκαν στα πιο πάνω πεδία του Εντύπου, κατά πόσο θα γνωστοποιείται Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο στις Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το ύψος του ποσού.

Όπως επεξηγείται στην παράγραφο 5, όταν η πιθανότητα εισροής πόρων είναι Δυνατή ή Απομακρυσμένη, τότε δεν υπάρχει καμία επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Δηλαδή δε γνωστοποιείται Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο.

ι. Σχόλια και νομική γνωμάτευση περιληπτικά

Να συμπληρωθεί η ημερομηνία και σε περίληψη η νομική γνωμάτευση σχετικά με την έκβαση της Αγωγής. Η συμπερίληψη νομικής γνωμάτευσης δεν πρέπει να προκαλέσει οποιαδήποτε καθυστέρηση στην αποστολή του Εντύπου. Σε τέτοια περίπτωση, να συμπληρωθεί Δ/Ε.

ια. Στοιχεία Επικοινωνίας

Να συμπληρωθεί το όνομα, ο τίτλος, το τηλέφωνο και η ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας του Δικηγόρου της Δημοκρατίας που χειρίζεται την Αγωγή και είναι αρμόδιος για τη συμπλήρωση των στοιχείων του Εντύπου καθώς επίσης και η ημερομηνία συμπλήρωσης τους.

Έντυπο 2 – Εισροή οικονομικών ωφελειών ή υπηρεσιών

Το Έντυπο συμπληρώνεται για να παρέχει πλήρη πληροφόρηση για κάθε νέο ή υφιστάμενο Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο σχετικά με κάθε μελλοντική εισροή οικονομικών ωφελειών ως αποτέλεσμα παρελθοντικού γεγονότος (λόγω για παράδειγμα αποζημίωσης από ασφαλιστική εταιρεία, εγγυήσεων προμηθευτών, ή λόγω εργασιών οι οποίες ενδεχομένως να επιφέρουν περιουσιακό στοιχείο).

Η πληροφόρηση που πρέπει να δοθεί επεξηγείται σε κάθε κατηγορία του Εντύπου:

1. Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία
  - να συμπληρωθεί το όνομα της οντότητας την οποία αφορά η εισροή
2. Έτος αναφοράς
  - να συμπληρωθεί το τρέχον έτος αναφοράς με λήξη 31 Δεκεμβρίου
3. Όνομα Φακέλου
  - να συμπληρωθεί το όνομα και η διεύθυνση της οντότητας στην οποία θα γίνει εισροή οικονομικών ωφελειών,
  - σε περίπτωση που η εισροή οικονομικών ωφελειών αφορά και άλλες οντότητες δημόσιου τομέα, να δοθεί λίστα με τα ονόματα τους.
4. Αριθμός Φακέλου
  - να συμπληρωθεί ο αριθμός φακέλου που δόθηκε ο οποίος θα παραμένει ο ίδιος και θα είναι μοναδικός για κάθε περίπτωση.
5. Όνομα τρίτου μέρους
  - σε περίπτωση που η εισροή οικονομικών ωφελειών θα προκύψει από τρίτο μέρος (για παράδειγμα ασφαλιστική εταιρεία ή οποιαδήποτε οντότητα ιδιωτικού τομέα) να συμπληρωθεί το όνομα, η διεύθυνση και τα στοιχεία επικοινωνίας του τρίτου μέρους.
6. Ημερομηνία έναρξης Απαίτησης
  - να συμπληρωθεί η ημερομηνία από την οποία δημιουργήθηκε η απαίτηση από το Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία. Σε περίπτωση που δεν είναι προφανές η ημερομηνία, να δοθεί η πιο ενδεικτική ημερομηνία.
7. Εισροή οικονομικών ωφελειών ή υπηρεσιών
  - α. Επεξήγηση της Απαίτησης

Να δοθεί, όσο το δυνατό, λεπτομερή περιγραφή της Απαίτησης περιγράφοντας το ιστορικό, τους όρους, τις συνθήκες και τις προϋποθέσεις που οδήγησαν στην Απαίτηση χρησιμοποιώντας σχετικό λεκτικό που να γίνεται πλήρως κατανοητό. Η περιγραφή να περιλαμβάνει: περιγραφή του προγράμματος που δημιούργησε την Απαίτηση, την περίοδο που θα καλύψει η εισροή, τι αφορά η εισροή (από ασφαλιστικό συμβόλαιο / εγγύηση / εργασίες), οι σχετικοί όροι εδικές συνθήκες και προϋποθέσεις για την εισροή, αναμενόμενη ημερομηνία και έτος εισροής της Απαίτησης.
  - β. Φύση παρελθοντικού γεγονότος

Να δοθεί λεπτομερή περιγραφή του παρελθοντικού γεγονότος που ενδεχομένως να οδηγήσει στο περιουσιακό στοιχείο.
  - γ. Επιπρόσθετα Υπουργεία / Τμήματα / Υπηρεσίες (Όπου εφαρμόζεται)

Να συμπληρωθούν τα ονόματα όλων των άλλων Υπουργείων / Τμημάτων / Υπηρεσιών που θα εισπράξουν οικονομικά οφέλη.
  - δ. Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες

- Να δοθεί επεξήγηση ως προς τους κινδύνους και αβεβαιότητες που υπάρχουν οι οποίοι ενδεχομένως να επηρεάσουν την έκβαση την εισροή του περιουσιακού στοιχείου,
- Να δοθεί λεπτομερή περιγραφή του/των γεγονότων που αναμένεται να συμβούν στο μέλλον τα οποία ενδεχομένως να επηρεάσουν την εισροή του περιουσιακού στοιχείου.
- Σε περίπτωση που υφίσταται να αναφερθούν ποιοι παράγοντες ή γεγονότα επηρεάζουν το αποτέλεσμα.

ε. Ποσό βέλτιστης εκτίμησης Ενδεχόμενου Περιουσιακού Στοιχείου

Να συμπληρωθεί, από το Λειτουργό / τους Λειτουργούς Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις του Υπουργείου/ Τμήματος / Υπηρεσίας, η εισήγησή του για το ποσό βέλτιστης εκτίμησης που υπολογίζει ότι θα εισρεύσει στο Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία λαμβάνοντας υπόψη:

- την προηγούμενη εμπειρία,
- το οικονομικό περιβάλλον,
- την εξειδικευμένη περιοχή δραστηριοτήτων,
- τις μελέτες και εμπειρογνωμοσύνη ειδικών, ή/και
- τους στόχους του Υπουργείου / Τμήματος / Υπηρεσίας.

Σε περίπτωση που δεν υπερσχύει κάποιο ποσό ως ποσό εισροής, τότε να συμπληρωθεί το μικρότερο ποσό που εκτιμάται ότι θα εισρεύσει.

Όπου η Απαίτηση συμπεριλαμβάνει μια μεγάλη ποικιλία στοιχείων, να αποτιμηθεί το ποσό βέλτιστης εκτίμησης με τη μέθοδο της αναμενόμενης σταθμισμένης αξίας όπως περιγράφεται στην παράγραφο 3.2.1.

Όπου η διαχρονική αξία του χρήματος είναι ουσιώδης, η παρούσα αξία της Απαίτησης να αυξάνεται όπως περιγράφεται στην παράγραφο 3.2.3. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που θα χρησιμοποιηθεί θα είναι αυτό που θα δοθεί από την Κεντρική Ομάδα Έργου του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας. Να δηλωθεί ξεκάθαρα το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε.

Στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, το ποσό βέλτιστης εκτίμησης της Απαίτησης θα εξετάζεται και αναθεωρείται, εάν χρειάζεται.

στ. Πιθανότητα εισροής πόρων

Σε περίπτωση που θα πρέπει να καθοριστεί πιθανότητα εκροής πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη, ο Λειτουργός / οι Λειτουργοί Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις του Υπουργείου / Τμήματος / Υπηρεσίας θα καθορίσει το ποσοστό. Μια πιθανότητα μπορεί να λάβει τρεις κατηγορίες:

- Ουσιαστικά βέβαιο – το ποσοστό εισροής πόρων είναι πολύ μεγάλο (δηλ. το ποσοστό η εισροή να προκύψει υπολογίζεται να είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 95%),
ή

- ii. Πιθανό– το ποσοστό εκροής πόρων είναι μεγάλο (δηλ. το ποσοστό η εισροή να προκύψει υπολογίζεται να είναι μεταξύ του 95 – 50%), ή
- iii. Δυνατόν ή Απομακρυσμένο – το ποσοστό εκροής πόρων είναι μηδαμινό (δηλ. το ποσοστό η δαπάνη να προκύψει εκτιμάται ως πολύ χαμηλό, ίσο ή μικρότερο του 49%).

ζ. Καθορισμός αποτελέσματος

Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου θα καθορίζει, με βάση τα στοιχεία που συμπληρώθηκαν στα πιο πάνω πεδία του Εντύπου, κατά πόσο θα γνωστοποιείται Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο στις Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το ύψος του ποσού.

Όπως επεξηγείται στην παράγραφο 5, όταν η πιθανότητα εισροής πόρων είναι Δυνατή ή Απομακρυσμένη, τότε δεν υπάρχει καμία επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις. Δηλαδή δεν γνωστοποιείται Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο.

η. Σχόλια

Να συμπληρωθούν οποιαδήποτε επιπρόσθετα στοιχεία που το Υπουργείο / Τμήμα / Υπηρεσία θεωρεί απαραίτητα να ειπωθούν για την καλύτερη κατανόηση της Απαίτησης που ενδεχομένως να εισρεύσει.

θ. Στοιχεία Επικοινωνίας

Να συμπληρωθεί το όνομα, ο τίτλος, το τηλέφωνο και η ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας του Λειτουργού που συμπλήρωσε τα στοιχεία καθώς επίσης και η ημερομηνία συμπλήρωσης του Εντύπου.

9. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΜΕ ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Παρατίθενται πιο κάτω ολοκληρωμένα παραδείγματα για καλύτερη κατανόηση των προνοιών της παρούσας Λογιστικής Πολιτικής. Κατά τη μελέτη τους θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα πιο κάτω δεδομένα τα οποία ισχύουν για όλα τα παραδείγματα:

1. Ημερομηνία αναφοράς είναι η 31^η Δεκεμβρίου,
2. Αξιόπιστη εκτίμηση μπορεί να γίνει για τις αναμενόμενες ταμειακές εκροές,
3. Όπου σε κάποιο παράδειγμα υπάρχει υπόνοια για Απομείωση ενός περιουσιακού στοιχείου, δε θα εξετάζεται σε αυτό το εγχειρίδιο καθότι αφορά άλλη Λογιστική Πολιτική,
4. Όταν η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι ουσιώδης, η βέλτιστη εκτίμηση που αναφέρεται είναι στην Παρούσα Αξία.

Παράδειγμα 1 – Περιβαλλοντικά – Μολυσμένη Γη: Ουσιαστικά βέβαιη η εφαρμογή Νόμου

Ένα Τμήμα έχει γη κοντά σε ένα λιμάνι, λόγω σχεδίου για μελλοντική ανάπτυξη των λειτουργιών του λιμανιού. Παράλληλα, τα τελευταία 10 χρόνια γεωργοί της περιοχής χρησιμοποιούσαν τη γη για φύλαξη χημικών και φυτοφαρμάκων. Κατά τη διάρκεια του έτους, η κυβέρνηση ανακοινώνει την πρόθεση της για προώθηση ενός νέου Νόμου ο οποίος θα προνοεί ότι οι κάτοχοι περιουσίας οφείλουν να αποδέχονται ευθύνη για μόλυνση του περιβάλλοντος, αναλαμβάνοντας το κόστος καθαρισμού της περιουσίας τους και της γύρω περιοχής. Ως απόρροια της εν λόγω ανακοίνωσης, το Τμήμα υιοθετεί περιβαλλοντική πολιτική και αρχίζει την εφαρμογή της. Εντωμεταξύ, είναι πλέον βέβαιο ότι τα χημικά και φυτοφάρμακα έχουν μολύνει περιβαλλοντικά τη γη και τη γύρω περιοχή. Το Τμήμα, από την άλλη, δεν έχει νομικό δικαίωμα να εισπράξει χρήματα για δαπάνες καθαρισμού της μολυσμένης γης, ενώ στις 31 Δεκεμβρίου είναι πλέον βέβαιη η ψήφιση, αμέσως μετά το τέλος του έτους, του νέου Νόμου για καθαρισμό οποιασδήποτε μολυσμένης περιοχής.

Ανάλυση:

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – το δεσμευτικό γεγονός είναι η μόλυνση της γης γιατί είναι ουσιαστικά βέβαιη η ψήφιση του νέου Νόμου ο οποίος θα απαιτεί τον καθαρισμό της γης.

Εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη ή υπηρεσίες – Πιθανό

Συμπέρασμα:

Αναγνωρίζεται Πρόβλεψη με την αξιόπιστη εκτίμηση της δαπάνης καθαρισμού.

Παράδειγμα 2 – Δαπάνες καθαρισμού και Τεκμαιρόμενη Υποχρέωση

Το Υπουργείο Άμυνας εφαρμόζει περιβαλλοντική πολιτική βάσει της οποίας αναλαμβάνει όλες τις δαπάνες καθαρισμού για τις ζημιές και τη μόλυνση που προκαλεί σε περιουσίες και στο περιβάλλον, ως απόρροια στρατιωτικών ασκήσεων. Δεν υπάρχει κάποιος Νόμος που να προνοεί αυτή την πρακτική. Κατά τη διάρκεια πρόσφατων στρατιωτικών ασκήσεων προκαλείται μεγάλη ζημιά στις αγροτικές περιουσίες ενός χωριού. Το Υπουργείο αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει όλες τις δαπάνες καθαρισμού και επανόρθωσης της περιοχής.

Ανάλυση:

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – το δεσμευτικό γεγονός είναι η μόλυνση της περιοχής η οποία δημιουργεί τεκμαιρόμενη υποχρέωση, λόγω της πολιτικής και της μέχρι στιγμής πρακτικής του Υπουργείου, η οποία δημιούργησε βάσιμη προσδοκία ότι θα αναλάβει τις δαπάνες καθαρισμού.

Εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη ή υπηρεσίες – Πιθανό

Συμπέρασμα:

Αναγνωρίζεται Πρόβλεψη με την αξιόπιστη εκτίμηση της δαπάνης καθαρισμού.

Παράδειγμα 3 – Λατομείο

Μια οντότητα δημόσιου τομέα λειτουργεί λατομείο εξόρυξης χαλικιού σε γη την οποία ενοικιάζει από ιδιωτική εταιρεία. Το χαλίκι θα χρησιμοποιείται στην κατασκευή δρόμων. Η συμφωνία με τον ιδιοκτήτη της γης απαιτεί όπως η οντότητα δημόσιου τομέα επαναφέρει την περιοχή στην αρχική της κατάσταση με την κατεδάφιση όλων των εγκαταστάσεων, επαναφέροντας το έδαφος και το φυσικό τοπίο στην αρχική τους κατάσταση. Το 60% της συνολικής δαπάνης επαναφοράς σχετίζεται με την κατεδάφιση των εγκαταστάσεων και επαναφοράς του τοπίου ενώ το υπόλοιπο 40% με την επιδιόρθωση της καταστροφής που θα δημιουργηθεί λόγω των εργασιών εξόρυξης. Κατά την ημερομηνία αναφοράς, η ανέγερση των εγκαταστάσεων ολοκληρώθηκε και οι εργασίες εξόρυξης μόλις έχουν αρχίσει αλλά ακόμη δεν βγήκε ορυκτός.

Ανάλυση:

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – η ανέγερση των εγκαταστάσεων και η εξόρυξη χαλικιού δημιουργεί νομική υποχρέωση της οντότητας, ως απόρροια των προνοιών της συμφωνίας ενοικίασης, να κατεδαφίσει τις εγκαταστάσεις και να επαναφέρει την περιοχή δημιουργώντας έτσι δεσμευτικό γεγονός.

Εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη ή υπηρεσίες – Πιθανό

Συμπέρασμα:

Αναγνωρίζεται Πρόβλεψη με την αξιόπιστη εκτίμηση για το 60% της δαπάνης που σχετίζεται με την κατεδάφιση των εγκαταστάσεων και επαναφοράς του τοπίου. Η εν λόγω δαπάνη συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό κόστος αναγνώρισης του πάγιου περιουσιακού στοιχείου. Εν αντιθέσει το 40% της δαπάνης που σχετίζεται με την επαναφορά της καταστροφής που θα δημιουργηθεί λόγω των εργασιών εξόρυξης, θα αναγνωριστεί ως Πρόβλεψη σταδιακά ενόσω οι εργασίες προχωρούν.

Παράδειγμα 4 –Κλείσιμο ενός παραρτήματος (Αναδιάρθρωση): καμία ενέργεια πριν την ημερομηνία αναφοράς

Στις 12 Δεκεμβρίου 20xx, η κυβέρνηση αποφάσισε να τερματίσει τις εργασίες του Επαρχιακού Γραφείου ενός Τμήματος. Μέχρι την ημερομηνία αναφοράς, η απόφαση δεν ανακοινώθηκε στο προσωπικό και στους υπόλοιπους εταίρους που επηρεάζονται με την απόφαση αλλά ούτε και λήφθηκαν οποιαδήποτε άλλα έργα για υλοποίηση της απόφασης.

Ανάλυση:

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – δεν έγινε οποιοδήποτε δεσμευτικό γεγονός που να δημιουργεί οποιαδήποτε υποχρέωση.

Συμπέρασμα:

Δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη.

Παράδειγμα 5 – Εξωτερική ανάθεση εργασιών ενός παραρτήματος (Αναδιάρθρωση): ενέργειες πριν την ημερομηνία αναφοράς

Στις 12 Δεκεμβρίου 20xx, η κυβέρνηση αποφάσισε την εξωτερική ανάθεση του Επαρχιακού Γραφείου του συγκεκριμένου Τμήματος. Οκτώ μέρες αργότερα, στις 20 Δεκεμβρίου 20xx, ένα λεπτομερές επίσημο Σχέδιο σχετικά με την εξωτερική ανάθεση συμφωνήθηκε καθώς επίσης στάλθηκαν επιστολές μετακίνησης στο επηρεαζόμενο προσωπικό.

Ανάλυση:

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – το δεσμευτικό γεγονός είναι η μετακίνηση του επηρεαζόμενου προσωπικού, ως απόρροια της εξωτερικής ανάθεσης, το οποίο δημιουργεί τεκμαιρόμενη υποχρέωση αφού δίνει βάσιμες προσδοκίες ότι το Επαρχιακό Γραφείο θα ανατεθεί σε εξωτερικό συνεργάτη.

Εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη ή υπηρεσίες – Πιθανό

Συμπέρασμα:

Αναγνωρίζεται Πρόβλεψη με την αξιόπιστη εκτίμηση της συνολικής δαπάνης ανάθεσης.

Παράδειγμα 6 – Νομική Υποχρέωση: τοποθέτηση φίλτρων αέρα

Βάσει νέου Νόμου, ένα Τμήμα είναι υποχρεωμένο να τοποθετήσει φίλτρα αέρα στις κτιριακές του εγκαταστάσεις μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 20x8. Το Τμήμα όμως μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 20x8 δεν έκανε οποιαδήποτε ενέργεια.

Ανάλυση:

α. Κατά την ημερομηνία αναφοράς 31/12/20x7

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – δεν υπάρχει οποιαδήποτε υποχρέωση καθότι δεν υπάρχει δεσμευτικό γεγονός είτε για το κόστος τοποθέτησης των φίλτρων αέρα ή για καταβολή προστίμων ως απόρροια του νέου Νόμου.

Συμπέρασμα:

Δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη για το κόστος τοποθέτησης των φίλτρων αέρα.

β. Κατά την ημερομηνία αναφοράς 31/12/20x8

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – δεν υπάρχει οποιαδήποτε υποχρέωση ως προς το κόστος τοποθέτησης των φίλτρων αέρα καθότι δεν υπάρχει δεσμευτικό γεγονός (δεν τοποθετήθηκαν τα φίλτρα αέρα). Υπάρχει όμως υποχρέωση για καταβολή προστίμων ως απόρροια του νέου Νόμου καθότι το δεσμευτικό γεγονός δημιουργήθηκε (η μέχρι στιγμής μη συμμόρφωση με το Νόμο για τοποθέτηση φίλτρων αέρα).

Εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη ή υπηρεσίες – Εκτίμηση του ποσοστού καταβολής προστίμων για μη συμμόρφωση η οποία εξαρτάται από τις πρόνοιες του Νόμου και το βαθμό αυστηρότητας που απορρέει από αυτόν.

Συμπέρασμα:

Δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη για το κόστος τοποθέτησης των φίλτρων αέρα, ενώ αναγνωρίζεται Πρόβλεψη με την αξιόπιστη εκτίμηση των προστίμων που πιθανό να επιβληθούν βάσει του Νόμου.

Παράδειγμα 7 – Επαχθής Σύμβαση

Ένα Υπουργείο ενοικιάζει ένα εκ των δύο κτιρίων από το οποίο εκτελεί τις εργασίες του. Το Δεκέμβριο του 20x8, μεταστεγάζεται σε μεγαλύτερο κτίριο ενώ το ενοίκιο στο αρχικό κτίριο συνεχίζει για τα επόμενα 4 χρόνια καθότι το ενοικιαστήριο συμβόλαιο δεν προνοεί δυνατότητα ακύρωσης. Το κτίριο δεν έχει οποιαδήποτε εναλλακτική χρήση αλλά ούτε μπορεί να υποενοικιαστεί σε άλλο χρήστη.

Ανάλυση:

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – το δεσμευτικό γεγονός είναι η υπογραφή του ενοικιαστηρίου συμβολαίου το οποίο δημιουργεί νομική υποχρέωση.

Εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη ή υπηρεσίες – όταν η ενοικιαστήρια σύμβαση καταστεί επαχθής, η εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη είναι πιθανή.

Συμπέρασμα:

Αναγνωρίζεται Πρόβλεψη με την αξιόπιστη εκτίμηση του αναπόφευκτου κόστους ενοικίασης.

Παράδειγμα 8 – Επανεκπαίδευση προσωπικού

Η κυβέρνηση εισάγει πολλές αλλαγές στη διαδικασία υποβολής φορολογίας. Ως αποτέλεσμα αυτών των αλλαγών, το Τμήμα Φορολογίας καλείται να επανεκπαιδεύσει μεγάλο αριθμό του προσωπικού έτσι ώστε να επιβεβαιώσει τη σωστή εφαρμογή της νέας διαδικασίας. Μέχρι την ημερομηνία αναφοράς δεν άρχισε η επανεκπαίδευση του προσωπικού.

Ανάλυση:

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – δεν υπάρχει υποχρέωση εφόσον δεν έλαβε χώρα κάποιο δεσμευτικό γεγονός (η επανεκπαίδευση δεν άρχισε).

Συμπέρασμα:

Δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη.

Παράδειγμα 9 – Αγωγή

Κατά το έτος 20x8, μετά από ένα γεύμα 10 άτομα πέθαναν ως αποτέλεσμα τροφικής δηλητηρίασης από προϊόντα που πωλήθηκαν στο εστιατόριο ενός Υπουργείου. Συγγενείς των αποθανόντων καταχώρησαν Αγωγή εναντίον του Υπουργείου το οποίο αμφισβητεί οποιαδήποτε ευθύνη. Μέχρι την ημέρα υπογραφής των Οικονομικών Καταστάσεων του έτους που λήγει 31/12/20x8, οι νομικοί σύμβουλοι της Δημοκρατίας θεωρούν ότι είναι πιθανό το Υπουργείο να μη βρεθεί ένοχο. Κατά την ετοιμασία όμως των Οικονομικών Καταστάσεων του έτους που λήγει 31/12/20x9, οι νομικοί σύμβουλοι της Δημοκρατίας θεωρούν ότι, λόγω πρόσφατων εξελίξεων κατά τη διάρκεια της ακρόασης της υπόθεσης, είναι πιθανό ότι το Υπουργείο θα βρεθεί ένοχο.

Ανάλυση:

α. Κατά την ημερομηνία αναφοράς 31/12/20x8

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – στη βάση των διαθέσιμων πληροφοριών κατά την ημέρα υπογραφής των Οικονομικών Καταστάσεων, δεν υπάρχει οποιαδήποτε υποχρέωση ως απόρροια παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος.

Συμπέρασμα:

Δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη ενώ συμπεριλαμβάνεται γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις εκτός εάν το ποσοστό εκροής πόρων θεωρείται απομακρυσμένο.

β. Κατά την ημερομηνία αναφοράς 31/12/20x9

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – υπάρχει παρούσα υποχρέωση στη βάση των διαθέσιμων πληροφοριών.

Εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη ή υπηρεσίες – Πιθανό

Συμπέρασμα:

Αναγνωρίζεται Πρόβλεψη με την αξιόπιστη εκτίμηση του ποσού για τη διευθέτηση της υποχρέωσης.

Παράδειγμα 10 – Επιδιορθώσεις και Συντηρήσεις

Μερικά πάγια περιουσιακά στοιχεία, πέραν της συντήρησης ρουτίνας, χρειάζονται σημαντικά έξοδα κάθε μερικά χρόνια για κύριες επισκευές ή ανακαινίσεις και την αντικατάσταση αρκετών τμημάτων / τεμαχίων τους. Το εν λόγω κόστος δε συμπεριλαμβάνεται στην υπό αναφορά Λογιστική Πολιτική αλλά αφορά αυτή των «Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων».

Παράδειγμα 11 – Αποτεφρωτήρας: μη Νομική Απαίτηση

Αριθμός αποτεφρωτήρων ενοικιάζεται από το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών σε διάφορες οντότητες του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Η εσωτερική επικάλυψη κάθε αποτεφρωτήρα, για τεχνικούς λόγους, πρέπει να αντικαθίσταται κάθε 5 χρόνια. Κατά την ημερομηνία αναφοράς, η υφιστάμενη εσωτερική επικάλυψη χρησιμοποιήθηκε 3 χρόνια.

Ανάλυση:

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – δεν υπάρχει οποιαδήποτε τρέχουσα υποχρέωση.

Συμπέρασμα:

Δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη.

Το κόστος αντικατάστασης της εσωτερικής επικάλυψης δεν αναγνωρίζεται καθότι κατά την ημερομηνία αναφοράς, δεν υπάρχει υποχρέωση αντικατάστασης της εσωτερικής επικάλυψης η οποία να είναι ανεξάρτητη από μελλοντικές δραστηριότητες της κάθε οντότητας. Ακόμη και η απόφαση να αναληφθούν έξοδα, εξαρτάται από την πρόθεση της κάθε οντότητας να συνεχίσει να λειτουργεί τον αποτεφρωτήρα. Αντί της αναγνώρισης Πρόβλεψης, θα γίνει απόσβεση της εσωτερικής επικάλυψης κατά τη διάρκεια της χρήσης της, δηλαδή απόσβεση για 5 χρόνια. Το κόστος αντικατάστασης της εσωτερικής επικάλυψης κεφαλαιοποιείται με τη χρήση της κάθε εσωτερικής επικάλυψης να αντικατοπτρίζεται με την απόσβεση για τα επόμενα πέντε χρόνια.

Παράδειγμα 12 – Ελικόπτερα: Νομική Απαίτηση

Βάσει Νόμου του Διεθνή Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας, το Τμήμα Δασών οφείλει να επιθεωρεί τα ελικόπτερα που χρησιμοποιεί για πυρόσβεση, κάθε 3 χρόνια.

Ανάλυση:

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – δεν υπάρχει οποιαδήποτε τρέχουσα υποχρέωση.

Συμπέρασμα:

Δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη.

Το κόστος επιθεώρησης των ελικοπτέρων δεν αναγνωρίζεται ως Πρόβλεψη για τους ίδιους λόγους που επεξηγούνται στο Παράδειγμα 11 πιο πάνω για το κόστος αντικατάστασης της εσωτερικής επικάλυψης. Η Νομική απαίτηση για επιθεώρηση δεν μετατρέπει το κόστος επιθεώρησης σε υποχρέωση καθότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε υποχρέωση επιθεώρησης η οποία να είναι ανεξάρτητη από μελλοντικές δραστηριότητες του Τμήματος. Το Τμήμα μπορεί να αποφύγει τα μελλοντικά έξοδα με μελλοντικές ενέργειες του όπως για παράδειγμα με την πώληση των ελικοπτέρων.

Παράδειγμα 13 – Χορηγίες

Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού παρέχει χορηγίες από τον κρατικό Προϋπολογισμό για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (Χορηγίες Τύπου Α). Το Υπουργείο έχει την πολιτική να παρέχει τις Χορηγίες Τύπου Α (ως ελάχιστο ποσό ύψους €5.000) με την παραλαβή των αιτήσεων δεδομένου ότι ικανοποιήσουν προκαθορισμένα κριτήρια. Η συνήθης πρακτική είναι το Υπουργείο να παρέχει Χορηγίες Τύπου Α και τα κριτήρια για τη Χορηγία Τύπου Α είναι ευρέως γνωστά. Όταν επομένως ικανοποιηθούν τα κριτήρια, το Υπουργείο δε μπορεί να αποφύγει την καταβολή της Χορηγίας. Στις 31 Δεκεμβρίου 20x8 παραλήφθηκαν 10 αιτήσεις αλλά δεν έχει ακόμη αποφασιστεί το ύψος της Χορηγίας που θα παραχωρηθεί. Το Υπουργείο, λαμβάνοντας υπόψη εμπειρία του παρελθόντος, αναμένει να παραχωρήσει συνολικό ποσό ύψους €0,5 εκ.

Ανάλυση:

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – το δεσμευτικό γεγονός είναι η παραλαβή αίτησης η οποία να ικανοποιεί τα κριτήρια για τη Χορηγία Τύπου Α. Υπάρχει νομική υποχρέωση εφόσον το Υπουργείο δήλωσε ότι θα παραχωρήσει τη Χορηγία για τις αιτήσεις οι οποίες ικανοποιούν τα κριτήρια.

Εκροή πόρων που ενσωματώνει οικονομικά οφέλη ή υπηρεσίες – η παραχώρηση της Χορηγίας είναι πιθανή.

Συμπέρασμα:

Αναγνωρίζεται Πρόβλεψη με την αξιόπιστη εκτίμηση του ύψους της Χορηγίας.

Παράδειγμα 14 – Χορηγίες: Διακριτική ευχέρεια

Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων παραχωρεί Χορηγίες σε επιχειρήσεις για ενθάρρυνση της πρόσληψης άνεργων ατόμων με Αναπηρία (Χορηγίες Τύπου Β). Η κάθε αίτηση που παραλαμβάνεται εξετάζεται από Ειδική Επιτροπή για έγκριση και υπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής για παραχώρηση της. Μπορούν να προκύψουν τα πιο κάτω σενάρια:

α. Ο αιτητής ενημερώνεται για την απόφαση πριν την ημερομηνία αναφοράς

Στις 15 Δεκεμβρίου 20x8 το Υπουργείο παρέλαβε μια αίτηση για παραχώρηση Χορηγίας Τύπου Β και αφότου εξετάστηκε από την Επιτροπή εγκρίθηκε, δεν έχει αποφασιστεί όμως το ύψος της Χορηγίας που θα δοθεί στον αιτητή. Βάσει προηγούμενης εμπειρίας για Χορηγίες τέτοιου Τύπου, το ύψος της Χορηγίας που παραχωρείται ανέρχεται στις €50.000. Η απόφαση της Επιτροπής για παραχώρηση της Χορηγίας ανακοινώθηκε στον αιτητή στις 22 Δεκεμβρίου 20x8.

Ανάλυση:

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – το δεσμευτικό γεγονός είναι η ανακοίνωση στον αιτητή της απόφασης της Επιτροπής για παραχώρηση της Χορηγίας. Υπάρχει επομένως τεκμαιρόμενη υποχρέωση εφόσον το Υπουργείο δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες στον αιτητή ότι θα παραλάβει τη Χορηγία.

Συμπέρασμα:

Αναγνωρίζεται Πρόβλεψη με την αξιόπιστη εκτίμηση του ύψους της Χορηγίας.

β. Ο αιτητής ενημερώνεται για την απόφαση μετά την ημερομηνία αναφοράς

Στις 15 Δεκεμβρίου 20x8 το Υπουργείο παρέλαβε μια αίτηση για παραχώρηση Χορηγίας Τύπου Β. Η αίτηση εντούτοις, εξετάστηκε και εγκρίθηκε από την Επιτροπή, μετά την ημερομηνία αναφοράς.

Ανάλυση:

Τρέχουσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθοντικού δεσμευτικού γεγονότος – δεν υπάρχει οποιοδήποτε δεσμευτικό γεγονός έτσι δεν υπάρχει οποιαδήποτε υποχρέωση.

Συμπέρασμα:

Δεν αναγνωρίζεται Πρόβλεψη.

Παράδειγμα 15 – Γνωστοποιήσεις: Δαπάνες απενεργοποίησης

Κατά το έτος 2018 η Α.Η.Κ. η οποία χρησιμοποιεί σταθμούς παραγωγής ενέργειας κατά τη διάρκεια διάφορων εργασιών που διεξάγει, αναγνωρίζει Πρόβλεψη για τις δαπάνες απενεργοποίησης ύψους €100 εκ. Η εν λόγω Πρόβλεψη έγινε με δεδομένο ότι η απενεργοποίηση θα λάβει χώρα σε 60-70 χρόνια. Υπάρχει όμως πιθανότητα να λάβει χώρα σε 100-110 χρόνια, όπου στην προκειμένη περίπτωση η παρούσα αξία των δαπανών απενεργοποίησης μειώνεται αισθητά.

Με βάση τα πιο πάνω γνωστοποιούνται τα εξής:

«Πρόβλεψη ύψους €100 εκ. αναγνωρίζεται για δαπάνες απενεργοποίησης. Οι εν λόγω δαπάνες αναμένεται να λάβουν χώρα μεταξύ των ετών 2078-2088, υπάρχει εντούτοις πιθανότητα να μη λάβουν χώρα πριν από το 2118-2128. Αν το κόστος υπολογιζόταν λαμβάνοντας υπόψη την προσδοκία ότι δε θα λάμβανε χώρα πριν από το 2118-2128, η Πρόβλεψη θα μειωνόταν στα €45 εκ. Η Πρόβλεψη υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας υφιστάμενη τεχνολογία, σημερινές τιμές και προεξοφλητικό επιτόκιο 2%.»

Παράδειγμα 16 – Γνωστοποιήσεις: Εξαίρεση

Μια εταιρεία καταχώρησε Αγωγή εναντίων του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής με την κατηγορία ότι η απαγόρευση της εταιρείας για χρήση μιας πατέντας γενετικού υλικού σε φάρμακα που η εταιρεία κατασκευάζει, οδήγησε σε ζημιές ύψους €80 εκ. Το Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής αναγνωρίζει Πρόβλεψη με τη βέλτιστη εκτίμηση της υποχρέωσης αλλά δε γνωστοποιεί τις σχετικές λεπτομέρειες οι οποίες απαιτούνται από τη Λογιστική Πολιτική.

Συγκεκριμένα γνωστοποιούνται τα εξής:

«Αγωγή από μια εταιρεία εναντίων του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής βρίσκεται σε εξέλιξη με την κατηγορία ότι η απαγόρευση χρήσης μιας πατέντας γενετικού υλικού σε φάρμακα της εταιρείας, οδήγησε σε ζημιές ύψους €80 εκ. τις οποίες η εταιρεία διεκδικεί. Οι σχετικές γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από τη Λογιστική Πολιτική Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις, Ενδεχόμενα Στοιχεία Ενεργητικού, δε γνωστοποιούνται στη βάση ότι θα προκαταβάλει αρνητικά τη Δικαστική απόφαση. Το Συμβούλιο είναι της άποψης ότι το Ινστιτούτο μπορεί να υπερασπιστεί την Αγωγή με επιτυχία.»

10. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ / ΤΜΗΜΑΤΟΣ / ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Ο Γενικός Διευθυντής / Διευθυντής και όλοι οι Υπεύθυνοι Λειτουργοί του Υπουργείου / Τμήματος έχει την αρμοδιότητα να:

- α. Κατανοήσει και εφαρμόσει τις πρόνοιες του παρόντος Εγχειριδίου. Η εφαρμογή του παρόντος Εγχειριδίου διαχωρίζεται πρακτικά σε δύο επίπεδα:
  - i. Υφιστάμενες υποθέσεις
    - να εντοπίσει, αξιολογήσει, καταχωρήσει, αποτιμήσει όλες τις Υπουργικές Αποφάσεις, Πολιτικές Δεσμεύσεις, Νόμους, Εγκυκλίους, Εξαγγελίες, Συμβάσεις ή/και Αγωγές που είναι σε ισχύ, αφορούν και επηρεάζουν τις λειτουργίες του Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας, οι οποίες ενδεχομένως να δημιουργήσουν Υποχρέωση ή Ενδεχόμενη Υποχρέωση για τη Δημοκρατία.
    - να εντοπίσει, αξιολογήσει, αποτιμήσει όλες τις Συμβάσεις ή/και Αγωγές που είναι σε ισχύ, αφορούν και επηρεάζουν τις λειτουργίες του Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας, οι οποίες ενδεχομένως να δημιουργήσουν Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο.
  - ii. Νέες Υποθέσεις
    - να αξιολογήσει κάθε νέα Υπουργική Απόφαση, Πολιτική Δέσμευση, Νόμο, Εγκύκλιο, Εξαγγελία, Σύμβαση ή/και Αγωγή που αφορά και επηρεάζει τις λειτουργίες του Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας, κατά πόσο ενδεχομένως δημιουργήσουν Υποχρέωση ή Ενδεχόμενη Υποχρέωση για τη Δημοκρατία.
    - να αξιολογήσει κάθε νέα Σύμβαση ή/και Αγωγή που αφορά και επηρεάζει τις λειτουργίες του Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας και η οποία ενδεχομένως να δημιουργήσει Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο.
- β. Εντοπίσει και ενημερώσει, στη βάση του (α) πιο πάνω, το Λειτουργό / τους Λειτουργούς Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις του Υπουργείου/Τμήματος του, ο οποίος σχετίζεται και χειρίζεται την κάθε Υπουργική Απόφαση, Πολιτική Δέσμευση, Νόμο, Εγκύκλιο, Εξαγγελία, Σύμβαση ή/και Αγωγή. Παράλληλα θα πρέπει να εντοπίσει και ενημερώσει όλους τους Λειτουργούς Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις οι οποίοι καταπιάνονται με δραστηριότητες ή ενέργειες οι οποίες δυνατόν να δεσμεύουν οικονομικά τη Δημοκρατία. Αντιστοίχως το ίδιο να συμβαίνει με τις περιπτώσεις στις οποίες η Δημοκρατία θα έχει οικονομική απαίτηση,

- γ. Κοινοποιήσει λίστα με τα ονόματα των Λειτουργών Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου,
- δ. Δράσει εντός της αρμοδιότητας του έτσι ώστε οι Λειτουργοί Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις να κατανοήσουν τις πρόνοιες του παρόντος Εγχειριδίου και της αντίστοιχης Λογιστικής Πολιτικής. Στη συνέχεια οι αρμόδιοι Λειτουργοί, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, καλούνται να εντοπίσουν και ενημερώσουν εγκαίρως το Διαχειριστή του Μητρώου του Υπουργείου για την οικονομική Υποχρέωση από τη Δημοκρατία ή Απαίτηση για όφελος της Δημοκρατίας που ενδεχομένως να προκύψει και να παρέχουν όλη τη σχετική πληροφόρηση για τήρηση του Μητρώου,
- ε. Ορίσει αρμόδιο Λειτουργό ως Διαχειριστή του Μητρώου του Υπουργείου ο οποίος θα συλλέγει όλη την πληροφόρηση και θα ενημερώνει και επικαιροποιεί το Μητρώο,
- στ. Τηρεί Μητρώο, μέσω του Διαχειριστή του Μητρώου του Υπουργείου, με όλες τις Προβλέψεις / Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία που αφορούν το Υπουργείο ή/και τα Τμήματα / Υπηρεσίες του. Το Μητρώο θα τηρείται ανά κατηγορία όπως επεξηγείται στην παράγραφο 8. Στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, το Μητρώο των Αγωγών που τηρεί η Νομική Υπηρεσία θα παραλαμβάνεται και θα συμφιλιώνεται με αυτό που τηρεί το Υπουργείο,
- ζ. Γνωστοποιεί στο Διαχειριστή του Μητρώου του Υπουργείου και στη Διεύθυνση Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης νέες Συμβάσεις, πολιτικές δεσμεύσεις, Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου και Αγωγές που αφορούν και επηρεάζουν τις λειτουργίες του Υπουργείου ή/και των Τμημάτων του,
- η. Στέλνει στη Διεύθυνση Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης το Μητρώο επικαιροποιημένο μαζί με όλη τη σχετική πληροφόρηση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΓΙΑ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Ο Λειτουργός / οι Λειτουργοί Συλλογής Στοιχείων για Προβλέψεις που ορίστηκε από το Γενικό Διευθυντή Υπουργείου / Διευθυντή Τμήματος έχει την αρμοδιότητα να:

- α. Εντοπίζει και γνωστοποιεί στο Διαχειριστή του Μητρώου του Υπουργείου και στη Διεύθυνση Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης όλες τις υφιστάμενες και νέες Υπουργικές Αποφάσεις, Πολιτικές Δεσμεύσεις, Νόμους, Εγκυκλίους, Εξαγγελίες, Συμβάσεις ή/και Αγωγές που είναι εις γνώση του και κάτω από την αρμοδιότητα του και που αφορούν και επηρεάζουν τις λειτουργίες του

- Υπουργείου/Τμήματος/Υπηρεσίας οι οποίες ενδεχομένως να δημιουργήσουν Υποχρέωση από τη Δημοκρατία ή Απαίτηση για όφελος της Δημοκρατίας,
- β. Παρέχει όλη τη σχετική πληροφόρηση, όπως αυτή περιγράφεται στην παράγραφο 8 του παρόντος Εγχειριδίου, για πλήρη ενημέρωση του σχετικού Μητρώου,
- γ. Αποτιμήσει το ποσό της Πρόβλεψης ή Ενδεχόμενης Υποχρέωσης / Ενδεχόμενου Περιουσιακού Στοιχείου το οποίο καθορίζεται από το ποσό και την πιθανότητα εκροής / εισροής πόρων που ενδεχομένως να απαιτηθεί. Το ποσό και η πιθανότητα εκροής / εισροής πόρων δυνατόν να καθοριστούν σε συνεργασία με ειδικό εμπειρογνώμονα, σε περίπτωση που είναι δύσκολος ο καθορισμός τους από το Λειτουργό. Η αποτίμηση θα πρέπει να υποστηρίζεται από προκαθορισμένες μεθοδολογίες (όπως επεξηγείται στην παράγραφο 3.2) οι οποίες θα δίνουν όσο το δυνατό πιο ακριβή αποτελέσματα. Το ποσό αυτό θα υποβάλλεται ως εισήγηση προς τη Διεύθυνση Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης η οποία θα το λαμβάνει υπόψη κατά τον καθορισμό του αποτελέσματος,
- δ. Σε περίπτωση που η Πρόβλεψη / Ενδεχόμενη Υποχρέωση / Ενδεχόμενο Περιουσιακό Στοιχείο αφορά Αγωγή ή Αξίωση κατά της Δημοκρατίας, λαμβάνεται η γνωμάτευση του Δικηγόρου της Δημοκρατίας πριν τη συμπερίληψη / αναφορά Πρόβλεψης / Ενδεχόμενης Υποχρέωσης / Ενδεχόμενου Περιουσιακού Στοιχείου,
- ε . Συστήνει διορθωτικά μέτρα για έγκαιρη και αποτελεσματική διόρθωση οποιονδήποτε ελλείψεων ή αδυναμιών που πιθανώς προέκυψαν κατά τον εντοπισμό ή/και τη διαχείριση ή/και τη μετρίαση ή/και την εκτίμηση του ποσοστού πιθανού αποτελέσματος, του ποσού αποτίμησης και του τρόπου αναφοράς των Προβλέψεων / Ενδεχόμενων Υποχρέωσεων / Ενδεχόμενων Περιουσιακών Στοιχείων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ

1. Αναγνώριση Πρόβλεψης:

Εφόσον –

- τα κριτήρια αναγνώρισης μιας Πρόβλεψης πληρωθούν·
- το ποσό της Πρόβλεψης μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα και
- διαχωριστεί η Πρόβλεψη μεταξύ Βραχυπρόθεσμη και Μακροπρόθεσμη

Η καταχώρηση της Πρόβλεψης, εκτός αν αφορά δαπάνες αποκατάστασης, θα είναι:

Ημ/νία	Περιγραφή εγγραφής	Χρέωση (€)	Πίστωση (€)
XXXX	Έξοδο	XXXX	
	Βραχυπρόθεσμη Πρόβλεψη		XXXX
	Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη		XXXX

Σημείωση: Η πίστωση εξαρτάται από τη φύση της Πρόβλεψης και την αναμενόμενη ημερομηνία που θα προκύψει. Αν για παράδειγμα η Πρόβλεψη θα προκύψει εντός 10 μηνών από την ημερομηνία αναφοράς, η πίστωση για την Πρόβλεψη θα είναι: Βραχυπρόθεσμη Πρόβλεψη. Αν αντιθέτως η Πρόβλεψη θα προκύψει 12 μήνες μετά από την ημερομηνία αναφοράς, η πίστωση για την Πρόβλεψη θα είναι: Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη.

Σε περίπτωση Πρόβλεψης για δαπάνες αποκατάστασης μιας περιοχής ή ενός κτιρίου/εγκατάστασης και του επαναφοράς στην αρχική κατάσταση, εφόσον τηρούνται όλα τα κριτήρια βάσει της Λογιστικής Πολιτικής των «Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων» η εγγραφή θα είναι:

Ημ/νία	Περιγραφή εγγραφής	Χρέωση (€)	Πίστωση (€)
XXXX	Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία	XXXX	
	Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη		XXXX

Σημείωση: Θεωρείται ότι οι δαπάνες αποκατάστασης θα προκύψουν σε μακροχρόνιο διάστημα, πέραν του ενός έτους, έτσι η πίστωση για την Πρόβλεψη θα είναι: Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη.

Στην περίοδο αναφοράς κατά την οποία η μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη θεωρείται πλέον βραχυπρόθεσμη (δηλαδή αναμένεται να πληρωθεί εντός 12 μηνών), θα πρέπει να γίνεται η σχετική μεταφορά από τη μακροπρόθεσμη στη βραχυπρόθεσμη Πρόβλεψη με την εξής εγγραφή:

Ημ/νία	Περιγραφή εγγραφής	Χρέωση (€)	Πίστωση (€)
XXXX	Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη	XXXX	
	Βραχυπρόθεσμη Πρόβλεψη		XXXX

2. Ρύθμιση/Διόρθωση/Προσαρμογή της Πρόβλεψης

Κάθε Πρόβλεψη θα πρέπει να αναθεωρείται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και σε περίπτωση που αξιολογηθεί ότι η Πρόβλεψη συνεχίζεται και το ποσό της θα πρέπει να προσαρμοστεί, θα γίνεται η σχετική ρύθμιση με την αύξηση ή μείωση του

ποσού. Θα γίνεται επομένως αντίστοιχη καταχώρηση στο σύστημα για τη σχετική αυξομείωση.

Η εγγραφή αύξησης του ποσού της Πρόβλεψης θα είναι:

Ημ/νία	Περιγραφή εγγραφής	Χρέωση (€)	Πίστωση (€)
XXXX	Έξοδο	XXXX	
	Βραχυπρόθεσμη Πρόβλεψη		XXXX
	Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη		XXXX

Η εγγραφή μείωσης του ποσού της Πρόβλεψης θα είναι:

Ημ/νία	Περιγραφή εγγραφής	Χρέωση (€)	Πίστωση (€)
XXXX	Βραχυπρόθεσμη Πρόβλεψη	XXXX	
	Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη	XXXX	
	Έξοδο		XXXX

3. Ακύρωση της Πρόβλεψης

Αν κατά την αναθεώρηση της Πρόβλεψης κατά την ημερομηνία αναφοράς διαπιστωθεί ότι δεν είναι εφεξής πιθανό η εκροή πόρων ή δεν ισχύουν πλέον τα κριτήρια αναγνώρισης της Πρόβλεψης, θα πρέπει να γίνει η σχετική προσαρμογή.

Η πιο κάτω εγγραφή ακύρωσης της Πρόβλεψης θα είναι:

Ημ/νία	Περιγραφή εγγραφής	Χρέωση (€)	Πίστωση (€)
XXXX	Βραχυπρόθεσμη Πρόβλεψη	XXXX	
	Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη	XXXX	
	Έξοδο		XXXX

4. Χρήση της Πρόβλεψης

Η χρήση της Πρόβλεψης γίνεται με ουσιαστικά Μείωση ή Διαγραφή της καθώς η υποχρέωση για την οποία αναγνωρίστηκε η Πρόβλεψη, τακτοποιείται μέσω κυρίως της καταβολής μετρητών ή μεταφοράς της ως Υποχρέωσης στους Πιστωτές μέχρι την τελική αποπληρωμή της.

Στάδια –

- Εντοπισμός της δαπάνης και αντίστοιχων εντύπων για πληρωμή·
- Αξιολόγηση της δαπάνης ότι όντως σχετίζεται με την Πρόβλεψη·
- Αναστροφή της Πρόβλεψης ή μέρος αυτής με την αντίστοιχη καταχώρηση της δαπάνης.

Αναγνώριση δαπάνης η οποία σχετίζεται με Πρόβλεψη:

Ημ/νία	Περιγραφή εγγραφής	Χρέωση (€)	Πίστωση (€)
XXXX	Βραχυπρόθεσμη Πρόβλεψη	XXXX	
	Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη	XXXX	
	Πιστωτές - Έξοδο		XXXX

Όταν διενεργηθεί η πληρωμή του Εξόδου που σχετίζεται με την Πρόβλεψη:

Ημ/νία	Περιγραφή εγγραφής	Χρέωση (€)	Πίστωση (€)
XXXX	Έξοδο	XXXX	
	Μετρητά		XXXX

5. Αναστροφή της προεξόφλησης

Όταν η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι ουσιώδης, κατά την αρχική αναγνώριση της Πρόβλεψης υπολογίζεται η παρούσα αξία της, ακολουθώντας τη διαδικασία όπως περιγράφεται στην παράγραφο 3.2.3.

Οι ταμειακές εκροές οι οποίες θα προκύψουν σε μεταγενέστερο έτος, θα πρέπει να προεξοφλούνται με βάση το προεξοφλητικό επιτόκιο. Προκύπτει επομένως έξοδο ως κόστος χρηματοδότησης, το οποίο αυξάνει την αξία της Πρόβλεψης.

Η καταχώρηση της αναστροφής προεξόφλησης θα είναι:

Ημ/νία	Περιγραφή εγγραφής	Χρέωση (€)	Πίστωση (€)
XXXX	Έξοδο – Κόστος Χρηματοδότησης	XXXX	
	Βραχυπρόθεσμη Πρόβλεψη		XXXX
	Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη		XXXX

6. Αποζημίωση

Όταν μέρος ή σύνολο της δαπάνης για διακανονισμό μιας Πρόβλεψης είναι ουσιαστικά βέβαιο ότι θα επιστραφεί από κάποιο τρίτο πρόσωπο, αναγνωρίζεται ως Αποζημίωση και τυγχάνει χειρισμού ως ξεχωριστό Περιουσιακό Στοιχείο όπως περιγράφεται στην παράγραφο 3.3.

Η καταχώρηση της αποζημίωσης θα είναι:

Ημ/νία	Περιγραφή εγγραφής	Χρέωση (€)	Πίστωση (€)
XXXX	Περιουσιακό Στοιχείο	XXXX	
	Έξοδο		XXXX

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ

